

KREUTZWALDI SUGUPUU: Maaleht otsis üles lauluisa veresugulased lk 18-19

Jabur tõlkemasin
peab veel
mehemoodi
õppima

Lk 20-21

Must
reede
soosis
jahimehi

Lk 12-13

Vallad
ei kavatsegi
vabatahtlikult
liituda

Lk 2-3

HELDUR MEERITS:
Palgad olidki
juba liiga kõrged

Lk 8-9

12. märts 2009
Nr 11 (1118)

Maaleht
www.maaleht.ee

HIND 15.90

ARNE ADER

MILLINE TULEB KEVAD?

Maalehe ilmatargad ennustavad
hilist ja sooja kevadet.

Ühel varaseimal munejal
kodukakul on munad juba pesas,
järeltulijaid on oodata aprillis.

Loe lk 6 ja 32

Kui paastumaarjapäeval kanamuna lõhki ei külma, siis ei ole kevadel öökülmi karta. (RÕUGE)

HALDUSREFORM: Läbi on kukkumas nii valdade vabatahtlik liitumine kui ka regionaalminister

Tõenäoliselt ühinevad tänavu kõigest kaks valda

Kui eelmiste kohalike omavalitsuste valimiste aastal pani leivad ühte kappi tervelt 22 omavalitsust, siis tänavu liituvad ilmselt vaid Väandra ja Kaisma vallad.

Siseministeriumi andmetel peaks sügiseks valimisteks ühinema seitse omavalitsust. Viru-Nigula vallast ja Kunda linnast peaks saama Viru-Nigula vald, Põlva linnast ja teda rõngana ümbritsevast Põlva vallast aga Põlva vald.

Valgamaal asuva Helme ja Põdrala valla ühinemisel Tõrva linnaga peaks tekkima suur ja tugev Helme vald.

Selleks et ühinemised toimuksid, peavad dokumendid ühes maavanema saatkirjaga jõudma siseministeriumi juba 27. aprilliks.

Esimene pauk tuli Abjast, teine Helmest

Maalehe andmetel on tegelik pilt trööstitu. Kindlasti ühinejatest on tänaseks oma otsusele truusk jäänud vaid üksikud.

Esimesena tõmbasid ühinemisele vee peale mulgid.

Halliste ja Abja valla ühinemisel sai määravaks tulevase omavalitsuse nimi. Abja vallale kui suuremale ja jõukamale ei meeldinud, et ühinenud omavalitsuse nimeks saab Halliste.

Järgmisena jooksis umbe Tõrva linna ning Helme ja Põdrala valla ühinemine. Sellele andis surmahoobi jaanuari lõpus toimunud rahvaküsitlus. Kui Tõrva ja Põdrala rahvas andis ühinemisele jah-sõna, siis nende vahel paikneva Helme valla elanikud ütlesid kindla "ei." Rahvahääletusest võttis osa üle poole valla hääleõiguslikest elanikest, kellest 76% oli ühinemise vastu.

Tõrvas oli risti vastupidine seis: 75% tõrvalastest pooldas ühinemist. Sellele tõtu satub ühinemist pooldav Põdrala rahvas totrasse seisu. Kuidas sa ühined Tõrva linnaga, kui isepäine Helme jääb nende kahe vahele.

"Seaduse järgi on see võimalik, aga otsuse langetab vabariigi valitsus," tõdeb Valgamaa omavalitsusliidu esimees, sotsiaaldemokraat Madis Gross. "Aga ma ei usu, et sellist otsust langetatakse."

Samas tunnistab Gross, et Helme vald on Valgamaa üks suuremaid ja tugevamaid. "Nad saavad oma rahvaarvu ja eelarvega praegu veel hakkama."

Res Publica nimekirjas võimule tulnud Helme vallavanem Tarmo Tamm ei oska öelda, miks nende rahvas ühinemise vastu on. "Üks asi võib olla see, et maainimesed on rahul sellega, kuidas omavalitsus on seni toimetanud," pakub

ta. "Teine võib olla see, et me ei ole linnaga nii väga võrdväärsed partnerid."

Tõrva keskerakondlasest linnapea Agu Kabrits on nukker. "Me oleme juba kolm korda ühinemisläbirääkimisi alustanud."

Kabrits tunnistab, et nad said isegi niisugusest asjast üle, et ühineva valla nimeks tuleb vana kihelkonnanimena Helme.

Tõrva linnapea haarab veel viimasest ölekõrrest: "Helme vallas käis 51 protsenti elanikest hääletamas, s.t 49 protsenti ei hääletanud. Kuidas suhtuda nende hääletesse? Võimalus on ju, et vaikimine on nõusolek."

Kolmas pauk tuleb Põlvast

Kolmandana langes kokku Põlva kandi rahva plaan leivad sügisel ühte kappi panna.

Ühinemisplaanile tõmmati vesi peale läinud neljapäeval. "Linn on vastu meie algkooli juurdeehituse tegemisele," on Põlva vallavolikogu rahvaliitlastest esimees Jaak Hinrikus napisõnaline. "Jube hädavajalik oleks see ära teha."

"Neil on see kinnisidee," tõdeb Põlva keskerakondlasest linnapea Tarmo Tamm. Mees, kes kannab sama nime nagu Helme vallavanem. "Nad ütlesid läbirääkimiste käigus, et see on dogma, millest nad ei tagane."

Põlva linnapea arvates ei peaks praegu, kui laste arv kiiresti kahaneb, uusi karpe juurde ehitama. "Asja teeb nurraks see, et nad planeerivad 280-lapselist kooli, mille juurde pole mõeldud võimalat," seletab Tamm, kes saatuse ironiana omal ajal ise sama kooli ehitamisega alustas.

"Lapsed peavad kehalise kasvatuses tunnis käima 400 meetri kaugusel linna spordihoones." Põlva linnapea sõnul klub aastast uue koolimaja ülalpidamisele 3 miljonit krooni.

Samas juhib linnapea tähelepanu asjaolule, et vald esitas neile ühinemissetpaneku alles tänavu veebruaris. "Kind-

lasti ei ole kuu aja jooksul võimalik ära lahendada kõiki küsimusi, mida teised omavalitsused lahendavad kaks-kolm aastat ette."

Põlva linnapea sõnul on kool üksnes ajend, et läbirääkimised tupikusse ajada. "Seal on midagi muud taga."

"Linnapea kalkuleeris, et ühinenud omavalitsuses on tal raske võimule jääda," naerab üks asjaga kursis olev Põlvamaa vallavanem. "Koolimaja on lihtsalt ettekäänd."

Neljas pauk tuleb Virumaalt

Kuidas läheb Kunda linna ja Viru-Nigula valla ühinemisega, selgub täna, mil Viru-Nigula vallavolikogu oma otsuse peab langetama.

See ei saa olema kerge, sest jaanuaris läbi viidud rahvahääletus andis vasturääkivaid tulemusi. Kui Kundas oli enamik ühinemise poolt, siis Viru-Nigulas oli asi vastupidi – Kunda linnaga ühinemist pooldas vaid 39% inimestest. 60 protsenti oli sellele kindlalt vastu.

Viru-Nigula küsitlus peegeldab kohaliku rahva arvamust adekvaatselt – 1115 hääleõiguslikust inimesest avaldas arvamust 752 –, kuid Kunda rahva jah-sõna muudab kahtlaseks rahvahääletusel osalenute väike arv. 3064 inimesest avaldas oma arvamust vaid 74.

68 kundalast oli ühinemise poolt, 6 vastu.

Lähtudes Viru-Nigula rahvaküsitluse tulemustest, peaks sealne volikogu ühinemisele pidurid peale tõmbama. Teeb ta seda või mitte, pole esialgu veel teada. Olukord on seda kummalisem, et kui öeldakse "ei", kuulutatakse tühi-seks oma senine suur töö ühinemise ettevalmistamisel; kui öeldakse "jah", minnakse rahva enamuse tahte vastu.

"Mina jään oma arvamuse juurde, et mõistlikul kujul on ühinemine vajalik," lausus vallavolikogu esimees Ain Tiivas. "Nii väikestena pole meil sellisel kujul võimalik jätkata."

Omaette fenomeniks loeb Tiivas aga regionaalminister Kiisleri käitumist, kes veel paar kuud tagasi Viru-Nigula ühinemisplaanidest kuuldes neile julgustavalt ölane patsustas, nüüd aga radikaalse reformikavaga valla pingutused olematuks pühkis.

Väandra päästab häbist

Omavalitsuste vabatahtliku ühinemise päästavad häbist pärnakad.

Suur Väandra ja tilluke Kaisma vald kavatsevad sügisestel valimistel ühise volikogu valida.

Tõsi, jõud tulevases volikogus saavad olema enam kui ebavõrdsed.

Kui Väandra rahvas saadab sinna oma huve kaitsma tervelt 12 saadikut, siis

Hobune kappas minema, aga vanker jäi maha.

Madis Gross

Kaisma vaid 3. Nii on tänaseks igatahes kokku lepitud.

Väandra omad loobuvad kolmest kohast, Kaisma rahvas neljast. Reaalsusele tuleb ausalt silma vaadata. Väandra vallas elab praegu 2537 inimest, ent Kaismas vaid veidi üle 500.

Kaisma volikogu rahvaliitlastest esimehe Ingrid Sillaste sõnul jäävad kokkuleppele mõlema valla arengukavad kehtima tervelt kaheks valimisperioodiks.

"Meie poolt jääb kaheks valimisperioodiks ka kolm kohta. Nende kolme kohaga me mõjuvõimu ei saa, aga oma asjade eest hea seista saame küll."

Kaisma valla liitumise taustal Väandra valla tundub kummaline, et Väandra alev jätkab esialgu iseseisvalt.

"Ma ei tea, miks ta peab seal eraldi olema," tunnistab Sillaste.

Kunagine plaan ühineda ka Järva-kandi valla on esialgu külmutatud.

"Ega nad väga meist huvitatud ei ole," tunnistab Väandra volikogu rahvaliitlastest esimees Ilmar Teevet.

Valga valla moodustamine tiksib edasi

Mis puudutab aga sügisel suure hurraaga alanud Eesti ühe suurema, Valga valla moodustamist, kus tervelt kuus valda pidi Valga linnaga leivad ühte kappi panema, siis see käib tasahilju edasi.

"Me olime natuke lihtsameelsed," tunnistab asja taga olev omavalitsusliidu esimees Madis Gross. "Ühele seltskonnale oli asi selge ja võiks anda kohe tuld. Aga teised ei tule järele. Hobune kappas minema, aga vanker jäi maha."

Grossi sõnul jätkavad läbirääkimisi Valga linn ja Tõlliste, Karula ning Taheva vallad.

"Sangaste ütles kohe ära," lausub Gross, selgitades: "Tema räägib Otepääga. Öru ja Hummuli ei taha aga üldse läbirääkimisi pidada. Hummuli pooldab varianti "üks maakond – üks omavalitsus". Öru ei taha midagi. Nemat tahavad olla edasi nii, nagu nad on."

Valgamaa omavalitsusliidu juhi sõnul tuleb 504 elanikuga Öru kääbusvallas peagi ka algkool kinni panna. "Mis sa seal vallas enam teed. Natuke sotsiaalhoolekannet, raamatukogu ja lasteaed."

2005. aastal, eelmiste kohalike valimiste aastal ühines Eestis tervelt 22 omavalitsust ja moodustus kaheksa suurt valda.

PEETER ERNITS

Siim-Valmar Kiisleri sunniviisiline ühendamiskava

SVEN ARBET

Uus katse, seekord meeletlik

Nädala pärast selgub, kas sügisel saab valida saadikud vaid 20sse omavalitsusse või tänane seis jätkub.

Eelmisel neljapäeval tutvustas regionaalminister Siim-Valmar Kiisler oma uut haldusterritoriaalse reformi kava valitsuse kabinetiistungil.

Vaja on 35 ametnikku

Seaduseelnõu sisu on lihtne: üheski tulevases omavalitsuses ei tohiks olla vähem kui 25 000 elanikku, välja arvatud Hiiumaa, kus elab vähem rahvast.

Iseiseiva haldusüksusena säilivad vaid need linnad, kus elab üle 40 000 elaniku. Praegustest valdadest saavad osavallad. Iga tulevase suurvalla eelarve saab olema umbes 375 miljonit krooni.

Seletuskirjast ilmneb, et igas tulevases vallas jagub tööd 35 ametnikule. Nimekiri algab vallavanemaga ja lõpeb arendusspetsialistiga. Vahepeale jäävad sellised ametimed nagu arhitekt, hankespetsialist, tervishoiu-, muuseumi-, raamatukogunduse, tehhoiu- ja turismispetsialist.

Arvestades, et praegu on kõikide omavalitsuste valitsemiskulud 700 mln kr, saaks riik 10% kokkuhoiu puhul reformist 70 mln kr vaba raha.

Huvitava momendina seisab eel-nõus, et loodavad suured omavalitsused saavad jaguneda alles pärast 2013. aasta kohalikke valimisi.

Sügisel tuli regionaalminister reformidega veel üksi välja, kuid seekord toetas tema etteastet nn raskekahurväe ettevalmistustuli.

27. veebruaril läkitas riigikontrolör Mihkel Oviir haldusreformi viivitamatut vajadust rõhutava kirja kõikidele Riigikogu ja valitsuse liikmetele. Koopia jõudis ka kõikide valla- ja linnajuhitide postkastidesse. Toetava avalduse tegi õiguskantsler Indrek Teder.

Tempo tuleb metsik

Ajagraafik, mille Isamaa ja Res Publica Liit läinud nädala neljapäeval koalitsioonipartneritele esitas, on enam kui pingeline.

President peab "Haldusterritoriaalse korralduse reformi seaduse" juba 29. mail välja kuulutama. See aga tähendab, et Riigikogu peab seda kohe kiireloomuliselt menetlema hakkama.

Pärast seda, kui Riigikogu on seaduse vastu võtnud, tuleb küsida ka rahvalt ja omavalitsustelt, mida nemad arvavad. Tähtpäevaks on pandud 20. juuni.

20. juulil, kui valimiseni jääb täpselt 90 päeva, peaks valitsuse määrus jõustuma. 18. oktoobril jõustuks uus haldusterritoriaalne korraldus ise. Paar päeva veel, ja ongi käes 20. oktoober.

Kui kõik nii läheb, nagu minister Kiisler loodab, toimuvad valimised mitte enam 227 vaid kõigest kahekümnes omavalitsuses: viieteistkümnes maakonna suuruses vallas ja viies suuremas linnas.

KARIN KALJULÄTE

Eelmisel neljapäeval tuli regionaalminister Siim-Valmar Kiisler oma reformikavaga ajakirjanike ette.

"Reformierakonna seisukoht saab kujuneda siis, kui on olnud võimalus selle põhjaliku plaaniga tutvuda ja kõigi osapooltega arutada," vastab Andrus Ansipile läkitatud küsimustele erakonna avalike suhete juht Silver Pukk.

Puusalt ei tulistata

"Kindlasti on hea, et see plaan nüüd lõpuks olemas on. Põhjalikult analüüsima ja kiirustades ei saa nii suurt ja tervet Eestit puudutavat reformi hinnata. Kõik, kes seda teevad, tulistavad n-ö puusalt. Plaani tuleks arutada parlamendifraktsioonide tasemel, kaasates ka omavalitsuste esindajaid," edastab Pukk Reformierakonna seisukoha.

Teise koalitsioonipartneri, sotside juht Ivare Padar tõdeb: "Iga mõistlik inimene saab aru, et maakondade tasemel pole olnud koordineeritud tegevust küsimuses, kuhu ehitada üks või teine kool, kultuurimaja ja spordihoone."

Samas tunnistab Padar, et talle ei meeldiks, kui kaoksid ära nimed "maakond" ja "vald" või kui Võru maakonna asemele tuleks Võru vald. "Aga Rõuge vald võiks olla küll. Kenasti ei kõla ka "osavald", ütleb Padar.

Juttu haldusreformi kiirest äratemise peab Padar aga IRLi valimispropagandaks. "Enne tänavusi kohalikke valimisi ei ole see võimalik. Asi vajab palju pikemat ettevalmistusaega. Teisalt pole mul midagi selle vastu, kui 2011. aastal viiakse üheaegselt läbi Riigikogu ja kohalikud valimised."

Vastus saabub kolmapäeval

Teisipäeva keskpäeval, kui Tallinnas arutasid asja maavanemad, ütles regionaalminister Siim-Valmar Kiisler Maalehele: "Kui eelmisel korral heideti mulle ette, et põhimõttelisest arutelu ei piisa, on vaja väga konkreetset plaani, siis nüüd on väga konkreetne plaan laua peal."

Minister rõhutas, et valitsuse pressikonverentsil kinnitasid nii peaminister kui rahandusminister, et reformi tulemusena teenuse kvaliteet paraneb.

"Nüüd peaks ütlema, kas sobib või ei sobi. Ja kui sobib, siis milliste tingimustega."

Selgus peaks saabuma tuleva nädala keskpaigaks.

PEETER ERNITS

ÜKS KÜSIMUS

Mida arvate kavast teha Eestisse 20 omavalitsust?

TARMO TAMM

Helme vallavanem, parteitu

Ma loodan väga, et see 20 omavalitsuse idee ei täitu. Aastal 2011 võiks Eestis olla umbes 70 omavalitsust.

Valga maakonnas on lähitulevikus mitte üks, vaid kolm omavalitsust.

Kui teemegi Valgamaal ühise omavalitsuse keskusega Valgas, siis oleme ikkagi ääremaa. Kui liidame ennast Viljandi- ja Järvamaaga, jäävad Helme ja Tõrva endiselt ääremaaks. Kui võtame seejärel suuna Tartu peale, mis on meie inimeste kaubanduslik tõmbekeskus, oleme ikkagi ääremaa. Edasi teeme Eestist ühe suure ühise kubermangu, mille pealinn on Tallinn. Me oleme ikkagi ääremaa.

Mu Läti naabrid Ergeme ja Alūksne on mõlemad tuhande elanikuga, liitumisel tekib 2000 elanikuga omavalitsus.

JÜRI LINDE

Põide vallavanem, parteitu

Ühe suure Saaremaa valla puhul kaoks meie praegusest vallakeskusest Tornimäelt kõigepealt kultuurimaja, seejärel kool ja lasteaed. Kuressaarest vaadatu on odavam viia Põide lapsed Orissaare kooli ja lasteaeda.

Kooli ja lasteaia kadumisega lahkuvad ilmselt ka vanemad, hoiab ju praegu inimesi meie piirkonnas lasteaia ja kooli olemasolu. Ja kui praegu käib Tornimäe rahvamajas iga päev taidlus, siis koos elanike kadumisega jääb seegi tühjaks.

Vaevalt et keegi elaniketa piirkonnas ka tühjaks jäänud koolimaja, lasteaia või rahvamaja ära ostad. Nii kõrguvad meie vallakeskuses tulevikus ilmselt ainult varem.

Kui liitmise tahetakse riigi raha kokku hoida, siis see on küll vale koht. Liitangi ei ole ma näinud ühtegi kalkulatsiooni, kui suur see kokkuhoid siis ikka tuleks.

Liitmise asemel võiks vallad oma häid spetsialiste pigem omavahel jagada – nt palgata mitme valla peale ühe ehitus-, planeeringu-, keskkonna- jne spetsialisti.

Kui tahame aga, et elu koonduks tõmbekeskustesse, siis teeme ära! Kõige lihtsam oleks teha iga praeguse väikese valla jaoks Lasnamäele üks kortermaja.

AGU KABRITS

Tõrva linnapea, Keskerakond

Paar kuud tagasi ütles peaminister, et vallad tuleks veel väiksemaks teha, kui nad praegu on. See oli minu jaoks löök alla-poolle vööd. Jumala pärast, veel väiksemaks pole küll vaja teha!

Peame prioriteetidid paika panema. Kas me siiski tõesti peame väikevalla ametnikke toitma? Selle asemel võiks raha mujale kulutada.

Koostöö omavalitsuste vahel on selle ajani, kuni istutakse ühise laua taga. Siis, kui uksest välja minnakse, ollakse konkurendid. Seepärast on riigi poolt vaja jõulist sõnumit. Omavalitsuste töötajad on läbi aegade ainult käsku täitnud, omaalgatuslikult on innovaatilisust vähe.

Maaleht

Vaese mehe tõeline õnn

Tõusaja vastutuul puhus meile prügi silma. Rahaprügi. Viimastel aastatel olid paljude silmad seda prügi juba nii täis, et maailm tunduski kuldsena. Nagu kauaoodatud kommunism oleks kätte jõudnud – siruta ainult käsi ja võta riulilt mis meeldib ning pärast torka maksekaart lugejasse.

Nüüd on lood teisiti ja see on isegi hea. Vähemalt nii väidab professor Marju Lauristin, äsja avaldatud "Eesti inimarengu aruande 2008" peatoimetaja. "Pole võimatu, et majanduskriis saab isegi kaasa aidata materiaalse ja mittemateriaalse väärtuste tasakaalu jaluleseadmisele," hindab ta.

Lihtsamalt öeldes tähendab see: lugupeetud endised mammonakumardajad, kumarduge nüüd taas raamatute, aiailled, korvipunumisvitste ning jookkususside kohale. Sest muidu saab järgmine aruanne olema hoopis kurvem kui praegune, kus Eesti on 179 riigi seas 42. kohal.

Õieti peaks see koht veelgi parem olema, sest haritud on eestlane kõrgelt ja rahakott muutus ka üha paksemaks, aga meie, Eesti mehed, sureme lihtsalt liiga vara ära. 45. eluaastaks, mis mul kohe-kohe kätte jõuab, on iga kaheksas mees juba surnud. 67. eluaastaks on aga teise ilma kolinud kõik need keskmised mehed, kes praegu valju kisa saatel meie sünnitajades poisteks sünnivad. Eesti elanikud on ju sünnihetkel eeldatava eluea arvestuses maailmas alles 88. kohal. Isegi soomlased, kes pekki haugata ja õlut-viina peale visata ei pelga, on selles tabelis meist 67 kohta eespool.

Mida me oma varajase suremise vastu ette võtma peaksime? Põhjamaiselt depressiivse loomuse vastu ilmselt ei saa, kuigi näiteks Islandil, kus vihmapiilved alati mägede kohal ripuvad ja tuul mantli-hõlmu rebib, elavad mehed peaaegu kaheksakümneseks. Ja need kaheksakümnesed ei oota kodus surma, vaid seda, millal hommikul avalike ujulate ukseid lahti tehakse.

Niisugust suhtumist tahaks soovida ka Eesti mehele. Kui ujulasse minna ongi siin liiga kallis – meil pole ju tasuta sooja vett nagu rahutu maakorega Islandil –, minge, ketsid jalas, metsa alla. Praegused arvud ütlevad, et 43% Eesti täiskasvanud elanikkonnast tegeleb spordiga vähe või üldse mitte, iga kolmas mees on aga ülekaaluline.

Kui metsa alt tagasi olete, ärge õllepudelit lahti tehke. Või kui ühe teetegi, siis teist ja kolmandat kindlasti mitte. Sest Eesti haiguskoormusest põhjustab alkoholi liigtarvitamine 6,7%. Ja 99% liigtarvitajatest on mehed. Sigaretti ärge samuti näkku visake – haigeks teeb see veelgi rohkem ning meie mehed kaotavad suitsuhaiguste tõttu neli korda rohkem eluaastaid kui naised.

Mis ihulikesse lõbudesse veel puutub, siis olge ka voodipartneri valimisel ettevaatlikud. Eestis registreeritavate uute HIV-juhtude määr on kõrgeim Euroopas!

Ning viimane soovitus: ärge kurbi mõtteid ka mõelge. Eestis on aastas 18 enesetappu 100 000 elaniku kohta, kusjuures mehed panevad endale kae külge neli korda sagedamini kui naised. Mõelge parem professor Lauristini soovitusel leida raha kõrval üles need väärtused, millele saame toetuda siis, kui raha peaks olema vähem kui möödunud aastal. Või isegi vähem kui vaja.

Sulev All

Viimastel aastatel olid paljude silmad rahaprügi juba nii täis, et maailm tunduski kuldsena.

KARIKAUUR

KÜSITLUS

Kuidas läheb Eesti lauluks valitud lool "Rändajad" Eurovisioonil?

HIRVO SURVA
dirigent

Ma ei vaadanud Eesti laulu valimist, olin sel ajal hõivatud Alo Mattiiseni muusikapäevadega. Olen võistluslaule suhteliselt vähe kuulnud ega ole neisse süvenenud. Mitte et see sündmus mind ei paeluks, lihtsalt nii kiire on – laulupeo ettevalmistus on käsil. Eelmistel aastatel olen Eurovisiooni ikka jälginud ja püüdnud kursis olla, aga ma pole selle võistluse suur fänn.

PAAVO NÕGENE
Vanemuise teatrijuht

Ei oska üldse ennustada, ma pole ühegi teise riigi võistluslaulu kuulnud. Läheb, nagu läheb. Meie võidulaul mulle muidu meeldib, see oli hea valik võistlusel kõlanud lugude seast. Iseasi, kas ta Eurovisioonile sobib – ei tea ju, kas tänavu toimub tõsine lauluvõistlus või midagi muud. Ise soovin, et Eurovisioon saaks tagasi vana hea lauluvõistluse maine ja ootan jälle neid aegu, kui laule esitati seal sümfooniaorkestri saatel. Aga on ka selge, et ajad muutuvad. Eesti eurolauludest on mulle läbi aegade kõige rohkem meel-

dinud "Kaelakee hääl" ja "Nagu merelaine", ka meie võidu toonud "Everybody" oli väga hea lugu.

KALEV KALJUSTE
Tootsi vallavolikogu esimees

"Rändajad" võib Moskvas finaali jõuda küll, aga kõrget kohta ei julge ennustada. Me ju ei tea, palju teised rahvad sellest loost aru saavad, pealegi antakse praegu häälil ikka eelkõige oma naaberriikidele. "Rändajad" meeldis mulle väga – inimesed on ikkagi koolis käinud ja muusikat õppinud. Loos on ka sõnum, mida tasub kuulata. Ehkki kui esimest korda võistluslaule kuulasin, ei pannud ma seda täheleegi.

HEGNE LUMP
Eesti Jahimeeste Seltsi tegevjuht

Ma polnud võistluse ajal teleri ees ega ole laule eriti kuulnud. Vaidulugu olen kuulnud küll, polnud sel viga midagi. Aga kuidas lool Eurovisioonil minna võib, ei oska ennustada, kuna seal pole sageli lauludega midagi tegemist ja hinnatakse hoopis teiste asjade järgi. Mulle meeldiks, kui otsustataks ikka muusika põhjal.

IMRE SOOÄÄR
Riigikogu liige

"Rändajad" oli üks parima potentsiaaliga lauludest, mida Moskvas Eurovisioonile saata. Tal võib seal edu olla küll, aga enne on kindlasti esituse kallal tööd vaja teha, sest Eurovisioonil on tähtsast lavasarm ja telesaaga.

Kui sellele võistlusele minna, siis ikka sellise looga, mis võiks meile kõige rohkem kasu tuua. Pole mõtet minna näitama, kui erinevad me oleme, vaid tuleb arvestada rahvusvahelisi arusaamaseid. Seetõttu ei saa Eesti laulu ja Eurovisioonile saadetava laulu valimist ühendada. Need on erinevad asjad. "Eesti laulu" kontseptsiooni tõttu ma ise tänavu võistlusel ei osalenudki, kiire oli samuti.

MALLE HILPUS
apteeker

See on täiesti äraarvamatu – Eurovisioonil ei hinnata ju laule. Oleks muidugi kena, kui meie lool hästi läheks, sarnased laulud on varem küll üsna kõrgetele kohtadele jõudnud.

"Rändajad" oleks oma isikupärase stiiliga ka minu esimene valik olnud, selles laulus peitus midagi ürglooduslikku.

Väljaandja AS Maaleht
Reg nr 10001785
Toompüestee 16,
10137 Tallinn
Tel 661 3300, faks 661 3344
e-post ml@maaleht.ee
www.maaleht.ee

Peatoimetaja Sulev Valner

Peatoimetaja asetäitja
Tiina Reinart 661 3325

Peatoimetaja asetäitja
Peeter Ernits 742 2360

Toimetajad
Anneli Aasmäe 661 3321
Erika Klaats 661 3331
Merike Pitk 661 3316
Lii Sammler 661 3356
Anneli Silvart 661 3322

Kesk-Eesti korrespondent
Viio Aitsam, Rapla 489 4117

Tartu ja Lõuna-Eesti korrespondendid
Rein Raudvere
Heli Raamets 744 2250

"Targu talita" toimetused 661 3375
"TeRa" toimetused 661 3331

Tellimine ja kojukandeprobleemid 661 3366
e-post: tellimine@maaleht.ee

Juhatuse esimees Kadi Lambot 661 3382

Ärijuht Andres Anton 507 2533
Raamatupidamine 661 3363
Reklaamiosakond 661 3333
e-post: reklam@maaleht.ee

Arvelduskonto SEB Pangas
10002019347001, kood 401
Tellimisindeks 69784, Trükk AS Kroonpress

Kuulutuste vastuvõtt,
Maalehe väljaannete müük:

Tallinnas Toompüestee 16, kl 9–17
661 3365, faks 661 3346
e-post: kuulutused@maaleht.ee

Tartus Gildi 3, kl 9–17
Tel/faks 744 1655
e-post: tartu@maaleht.ee

Toimetuse kaastöid ei retsenseeri ega tagasta. Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid toimetada ning lühendada. Kõik Maalehes avaldatud on käitstud autoriõigusega. Selle paljudamine, levitamine ning edastamine üldsusele on lubatud ainult ASI Maaleht kirjalikul nõusolekul. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel 646 3363.

Eesti Post koorib pensionäre 11 miljoniga

Pensioni tasulise kojukande eest tuleb 17 860 pensionäri välja käia 60 krooni kuus. Seega toob eksminister Maret Maripuu reform riigiettevõttele Eesti Post üle 11 miljoni krooni aastas.

75aastane raske nägemispuudega Õilme Nõlvak Ida-Virumaalt Lüganuse vallast sai seni oma pensioni kätte Purkse küla postkontorist, kuhu vanaproual oli lähedal käia. Nüüd enam pensioni postkontorist ei maksta, nii ei jää-

nud Nõlvakul muud üle, kui lasta tasu eest pensioni koju tuua.

“Silmanägemine on nii vilets, et Purksest Kiviõlisse, kus on lähim pank, ma sõita ei saa,” ei näe vanaproua teist võimalust, kui teenuse eest 60 krooni välja käia. Pealegi maksab bussisõit edasitagasi 40 krooni. Eluaegse maa-inimesena ei oska ega tahagi Nõlvak pangateenuseid kasutada.

Eesti Post kasumit ei teeni

60 krooni eest tuuakse pension koju 17 860 inimesele, nende makstud 1,07 miljonit krooni

kuus läheb riigi aktsiaseltsile Eesti Post. Lisaks maksab Eesti Postile umbes miljon krooni kuus sotsiaalkindlustusamet, seda nende 15 995 pensionäri eest, kellele viiakse pensioni koju riigi kulul.

Kokku saab Eesti Post tänavu pensionide kojukande eest umbes 20 mln krooni, millest 11 mln tuleb pensionäride enda taskust.

Veel möödunud aastal kulutas riik pensionide postkontorist kättesaamise ja kojukande peale 39,9 mln krooni, tänavu veebruarist jäi ainult kojukanne.

“Meil jäi ilmselgelt tulusid vähemaks,” kinnitab AS Eesti Pos-

ti juhatuse esimees Ahti Kallaste. Tema sõnul on vara veel öelda, kas veebruarist käivitunud pensionireform on Eesti Postile suurt kahju toonud, kuna nad postkontoritest enam pensione välja ei maksa.

Pensionäride 60kroonistelt maksetelt iga kuu miljon krooni pole Kallaste sõnul mingi näitaja. “Ega tulu ei ole kasum, postiljon tahab ka palka saada,” nendib Kallaste. Ta selgitab, et Eesti Post ootab oma teenustelt tulu umbes 950 mln krooni aastas.

Kallaste tuleb meelde, et aastatel 2006 ja 2007 sai Eesti

Post suure kahjumi üksnes pensionide teenindamise eest.

“Meie ei kavanda kasumit, aga ei taha ka kahjumit. Postiseaduse järgi tagame pensionide kojukande,” rõhutab Ahti Kallaste.

Sada pensionäri kadunud

96 pensionäri ei ole esitanud avaldust, kuidas nad soovivad pensioni kätte saada. Seetõttu peatatakse neile seni pensioni maksmine, kuni nad on kohalikule pensioniametile vastava avalduse esitanud. Saamata raha makstakse välja tagantjärele.

Avalduse esitamata jätnud peretoetuste saajaid on ligi 400. Sotsiaalkindlustusameti avalike suhete juht Elve Tonts oletab, et välismaal tööl olijad pole jõudnud dokumente korda ajada.

Kui inimene, kellel on avaldus esitamata, läheb postkontorisse, suunatakse ta lähimasse pensioniametisse. Pensioniamet korraldab pärast vastava avalduse saamist raha väljamaksmise nii kiiresti kui võimalik.

SILJA LÄTTEMÄE

Loe ka lk 16

Maaleht pälvis kujunduspreemia

Eesti ajalehtede tänavusel kujunduskonkursil sai Maaleht eriauhinna joonistuste kasutamise eest esikülgedel.

Tunnustuse töid mullu 24. juulil ja 21. augustil ilmunud esiküljed. Neist esimesel oli eestlasi majanduslanguse eel maa peale tulema kutsunud Indrek Neivelti sõbralik šarž. Teist kaunistas joonistus värskest olümpiavõitjast Gerd Kanterist koos hiinapärase lohemaoga.

Mõlema joonistuse autor on Maalehe kunstnik Valdek Alber (pildil).

Maaleht kasutab Alberi joonistusi igas lehenumbris: tema tehtud on arvamuskülgede püsimomentaatorite šaržid. Alber illustreerib ka näiteks “Elu loo” rubriigis ilmuvaid intervjuusid.

Ajalehtede kujunduskonkursi korraldab Eesti Ajalehtede Liit. Žürii valis parimad välja 19 lehe esitatud tööde hulgast.

ML

TIRAAŽID

Maaleht jätkab suuruselt kolmanda lehena

Suuremate ajalehtede keskmised tiraažid veebruaris (tuhandetes)

Postimees 62,9

Õhtuleht 59,8

Maaleht 42,6

Eesti Ekspress 37,1

Eesti Päevaleht 36,8

Äripäev 19,4

Pärnu Postimees 14,7

Sakala 10,4

Allikas: EALL

Vaata Simpsonite filmi kanalilt TV1000 Premium!

Kõik head asjad saavad ükskord otsa. Vali õnnelik lõpp ja telli ViasatKuld pakett enne 31. märtsi, sest pakkumine 6 kuud tasuta kehtib vaid selle kuupäevani.

Liitumiseks helista 686 7888, vaata www.viasat.ee või küsi lähimast elektroonikapoest.

Pakkumine kehtib 31. märtsini uutele ViasatKuld paketi liitujatele 2-aastase lepingu korral. Lisandub ühekordne liitumistasu 399 kr. Pärast 6 kuud on kuutasu otsekorraldusega 299 kr (otsekorralduseta 319 kr).

KUUS KUUD TASUTA

Meelelahutus sinu käes VIASAT

Viljandi maavanem lahkub ametist

Viljandi maavanem Kalle Küttis võttis vastu haridusminister Tõnis Lukase pakkumise asuda tööle ministeeriumi asekanclerina.

Küttis ütles ajalehele Sakala, et muu hulgas mõjutab tema otsust teadmine, et maavanematest on saamas pelgalt omavalitsusi kontrollivad ametnikud.

Kalle Küttise ametiaeg oleks lõppenud tänavu 29. juunil. Siis lahkudes oleks talle makstud poole aasta palga suurune lahkumishüvitis, nüüd jääb ta sellest ilma.

Maaleht.ee

Vikerraadio kutsub e-etteütlust kirjutama

Emakeelepäeva puhul kutsub Vikerraadio saade "Huvitaja" saatejuht Mart Umme-lase eestvõttel osalema e-etteütluste võistluses.

13. märtsil kl 10.30 loetakse Tallinna ülikooli eesti keele didaktika ja rakenduslingvistika professori Martin Ehala koostatud etteütlust raadio-etteis ette.

Kuuldud tekst tuleb sisestada "Huvitaja" koduleheküljel www.vikerraadio.ee/huvitaja vastavasse aknasse. Etteütluste veatult kõige kiiremini edastanud vastaja saab auhinnaraamatu Eesti Entsüklopeediakirjastuselt.

ML

Emakeelepäevast loe lk 20–21

Sörve põldlõoke. Teisipäeval oli sealse linnujaama kohal juba nende laulu kuulda.

Esimesed rändlinnud on päral

Praegu on me õhuruumis siiski veel sagimist vähe. Osa saabunud rändlindegi peab siinseid lumehangesid ikka veel liiga suureks ja pöörab otsa Läti poole tagasi, et kusagil poolel teel aega parajaks teha.

Teisipäeval, kui Mandri-Eestis oli taevas lumepilvedest hall, laulsid Saaremaal Sörve linnujaama juures linnuvaatleja Mati Martinsoni pea kohal lõokesed – esimest nägi ta 3. märtsil.

"Laululuiged laulavad siinsamas meres, hülged uluvad ja ma ise panin just merikotkastele toitu, et ehk tuleb mõni, kellest pilti saaks," rääkis Martinson.

Merikotkas elab meil aasta ringi, aga nad on "rännanud" rohkem kui 20pealises parves Sörve saarde hallhüljeste poegimisajaks. "Ma seda ei usu, et

kotkad elus hülgepoegi söövad, aga nad loodavad, et midagi nad seal leiavad," ütles Martinson.

Sörves on lindude liikumist alati rohkem kui mandril. Kuna avameri on lähedal, jäävad sinna tihti peatuma ka need veelinnuliigid, kes on rändele asunud, ent pesitsuspaiga kehvade ilmalolude tõttu pöörduvad tagasi. Seal näeb nii lõunast kui põhjast tulijaid.

Naistepäeva lõokeseparv

Aga kes on siis need, kes on jäänud? "Lõokesed, kiivitajad, hakid, künnivaresed. Eile nägin esimest liivatüllit," ütles Martinson. Laululuiged laulavad Sörves juba veebruarist saati. Ka kahte hallhane oli juba veebruaris näha, aga nemad keerasid siinse talve peale otsa ringi ja lahkusid.

Kui teisipäeva ennelõunal kurtis Mati Martinson, et min-

gil põhjusel pole veel sookured saabunud, siis sama päeva õhtul teatas ta rõõmsalt, et kaks esimest käisid Sörve linnujaamas juba oma nägu näitamas. Eelmisel aastal olid sookured kohal juba 29. veebruaril.

"Üsna tavapärane liikumine," hindas hetkeseisu Pärnumaa linnumees Jaak Tammekänd, Kabli linnujaama üks vaatlejad. Ka tema oli nii-öelda sookurgede ootel. "Kured pidid olema juba Saksamaal. Eks näis, kui kaua neil läheb meieni jõudmiseks."

Rände väikest elavnemist märkas Jaak Tammekänd Kablis eelmise nädala kevadiste ilmadega. Liikumas olid liigid, kellest osa meil ka talvitub: künnivaresed, hõbekajakad, rohevindid, oli kuldnookasid... Aga saabused ka näiteks esimesed õõnetuid.

Naistepäeval lendas Kabli linnujaamast üle esimene suurem põldlõokeste parv. Üksikuid lõo-

kesi ja ka kiivitajaid oli Pärnumaal kohatud päev varem.

Nädal tagasi nähti Pärnumaal Nigulas esimest laululuigede rännet, pühapäeval oli Kablis teiste seas esimene suurem hiireviude liikumine.

"Matsalus nägin hiireviude paari, kes kindlasti polnud siin talvitunud, vaid tulijad, need esimesed pioneerid, kes vara tulles võtavad küll suure riski, kuid võivad preemiaks saada parimad pesitsuspaigad," rääkis Läänemaa linnu-uuriija Eve Mägi.

Esimesed kiivitajad, lõokesed ja kuldnookad on ka Läänemaaale saabunud, ent kõige rohkem on Eve Mägi hinnangul kohal ehk künnivareseid.

Kevad õhus

Kevad on ajanud elevile ka meie paigalinnud.

"Tihased hakkasid juba nädalaid tagasi laulma ja puukorista-

ja vilistab poolest veebruarist," ütles Eve Mägi.

Nagu kõik Interneti looduskamerate vaatajad teavad, ehitab merikotkas praegu pesa ja kodukakul on juba munadki pesas.

Ronkadel Eve Mägi sõnul veel mune vast pole, aga nende pesaehitustööd on lõpujärgus.

Kindlalt on mune haudumas käbilinnud, kes seavad oma elu nii, et pojad kooruks ajaks, mil käbisoomused lahti.

Praegu on lindude ränne lumest talitsetud, aga kohe, kui ilm läheb rohkem kevade nägu, võib alata elav liikumine.

"Ilma ja lindude saabumise poolest sarnaneb praegune aeg kolme aasta tagusega," ütles Jaak Tammekänd. "Põhiline rände-aeg jääb aga ikka vahe-likku märtsi keskpaigast aprilli keskele."

VIIO AITSAM

www.joskin.com

JOSKIN

WINPACK

KOGEMUSE JÕUD!!!

ESINDAJA: STOKKER - Tel: 620 11 11 - stokker@stokker.com

* Hinnad ei sisalda k/m 18 %

Elva linn tegi pargis lageraiet

Elva linnasid tegid vee erikasutusloaga kaitsealuses pargis lageraiet.

Kuuldused, et maalilises Elva linnas Arbi järve ääres käib metsaraie, hakkasid liikuma veebruarikuu keskpaigas.

“Elva rahvas on väga tige,” seletab looduskaitse seltsi Elva piirkonna juht Maidu Urbas. “Puude langetamiseks Arbi järve ääres pole mingit õigustust.”

Elukutselise metsamehena teab Urbas hästi, mida räägib. Urbas töötas kunagi Elva metsaülemana.

Lageraie pargis

Keskkonnakaitseinspektorid ilmusid Arbi järve äärde 17. veebruaril. Pilt, mis nende silme ees avanes, oli trööstitu. Kohati oli järveäärne kaasik täies ulatuses maha võetud.

Lugu ise hakkas peale paar aastat tagasi, kui Elva linna tellimisel valmis projekteerimisbüroos Maa ja Vesi Arbi ehk väikese Elva järve tervendamise projekt.

Projekti järgi tuli korrastada järve kaldad, Moonuse ja Käärdi oja suudmed ning toruveejuhe, mis järvest vett välja juhib.

Tänavu 4. veebruaril kirjutas Elva linnapea Reno Laidre välja loa Arbi järve ääres kasvava 59 puu raiumiseks. Samal päeval

PEETER ERNITS

Juhtivinspektor Jane Türbsal-Trolla tuvastas, et Arbi järve ääres on mets ebaseaduslikult maha raiutud.

ehk 17. veebruaril, kui keskkonnaametnikud asja uurima saabusid, pöördus linnapea keskkonnaameti poole palvega anda juba tehtud lageraiele tagantjärele nõusolek.

Keskkonnateenistuse Jõgeva ja Tartu regiooni juhataja Rainis Uiga sellega ei nõustunud.

Uiga vastusest ilmneb, et ei vee erikasutusloa ega Arbi järve tervendamise projekti läbivaata-

mise käigus pole riik Elva-Peedu metsapargi territooriumil tehtavatele raietele mingit kooskõlastust andnud.

“Ma ei taha ennast süüdi tunnistada,” ütleb Arbi järve äärseid töid juhtiv Elva linna linnamajandusosakonna juhataja Kalev Kepp. “Ma ei ole nõus, et meid käsitletakse kui kurjategijaid.” Samas möönab Kepp, et ehitaja on läinud kohati üle piiri.

Puude raiumise Arbi järve ääres muudavad eriti raskeks kolm asjaolu.

Keskkonnainspeksiooni hinnangul on seda esiteks tehtud looduskaitsealuses pargis, teiseks veekogu ranna ja kalda piiranguvööndis. Kolmandaks on lageraie tehtud mitte raieloa, vaid vee erikasutusloa alusel.

Inspeksiooni andmetel raiuti maha 40aastane täies elujõus

VASTASSEIS

Vee erikasutusloa raames tehakse seda.

Kalev Kepp

kaasik, mis saanuks raieteks alles paarikümne aasta pärast. Maha on raiutud ka mitmed kuuse erivormid.

“Mingisugust luba puude raieteks pole olnud, ei keskkonnateenistusest ega praeguselt keskkonnaametilt,” deklareerib keskkonnakaitse juhtivinspektor Jane Türbsal-Trolla.

Linnasid vaidlevad inektoritele vastu

Kuigi Tartu rajooni täitevkomitee võttis Elva-Peedu metsapargi juba 1964. aastal looduskaitse alla, vaidlevad Elva linnasid sellele raevukalt vastu.

“Kust te võtate, et see on looduskaitse all?” küsib Kalev Kepp.

“1964. aasta kaitse-eeskirja ei ole senimaani kehtetuks tunnistatud,” tõdeb aga Jane Türbsal-Trolla. “Seega on Elva metsapark tänaseni looduskaitse all.”

Linnamajanduse osakonna juhataja Kepp on nõrindud, et keskkonnaministeerium pole

Vee erikasutusloa ei anna luba raieteks.

Triin Mägi

ühiksa aasta jooksul jõudnud uut kaitse-eeskirja vastu võtta. Elva linnajuhtide arvates piisab lageraie tegemiseks olemasolevast vee erikasutusloast.

“Vee erikasutusloa raames tehakse seda,” seletab Kalev Kepp.

“Vee erikasutusloa ei anna luba raieteks,” seletab aga keskkonnaameti veespetsialist Triin Mägi, kinnitades: “Vee erikasutusloa annab õiguse puhastada järve ja temasse voolavaid kraave, mitte aga metsa raiuda.” Just Mägi kirjutas mullu 17. detsembril Elva linnavalitsusele välja vee erikasutusloa.

Kõigele lisaks selgub, et Elva linnasid on toimetanud parkmetsa raiudes mitte linna, vaid hoopis reformimata riigi maal.

Raietööd Arbi järve ääres on praeguseks peatatud. Pärast lume sulamist lähevad keskkonnainspektorid kände lugema ja asuvad kokku arutama tekitatud keskkonnakahju.

PEETER ERNITS

ELU PARIM AUTOOST.

SINA LIISID SUBARU. MEIE TASUME SISSEMAKSE.

10% sissemakse TASUTUD

Impreza

Legacy

Forester

Tribeca

Kuni 10. aprillini tasume uue Subaru ostul 10%-lise liisingu sissemakse Sinu eest. Pakkumine kehtib piiratud koguses autodele. Tule esindusse ning vali välja oma Subaru! Nüüd on selleks parim aeg.

Lisainfo müügisalongidest ja www.subaru.ee

AUTOSPIRIT
Tallinn, Ehitajate tee 122, tel 659 9499

MARIINE AUTO
Tallinn, Veerenni 58, tel 640 4040
Tartu, Ringtee 63, tel 740 8040
Pärnu, Roheline 66, tel 449 9070
Jõhvi, Jaama 42b, tel 332 1070

SUBARU

www.subaru.ee

kevadega

SVEN ARBET

pigem kahaneb.

Kuidas me läheksime Tallinna või Tartu inimeste juurde soovi- ga, et andku nemad osa rahast ära nende tarvis, kes maal elavad? Nad ei saaks sellest aru. Kellegi pole ju käsku maal elada.

Pigem on meie probleem väike rahvaarv ja suhteliselt kõrge asustus. Kui kolida kogu Eesti rahvas ümber Harjumaa- le, ka siis oleks asustustihedus väiksem kui Hollandis. Näiteks reisirongiliiklusest rääkides võiksime selle tõsiasjaga arvestada.

Seega aidaku igaüks end ise.

Kui kõik on abivajajad, kes siis aitab? Euroopa Liit? Jumal? Ühiskonna võimuses pole lõpmatuseni abi jagada ning peaksime suutma eristada tõelisi abivajajaid näivatest. Terve ja töövõimeline maainimene ei peaks abi kerjama.

Teitki on majanduslangus tänaseks mõne miljoni röövinud. Olete nende pärast nutnud?

Ei ole. Kahjumeid on tõesti rohkesti kogunenud, aga püsin siiski elus.

Kui tihti te oma varad üle vaatate?

Enamiku jõukamate inimeste varadest moodustavad reeglina ettevõtted. Minu raamatupidaja teeb bilansi iga kahe kuu tagant. Aga väga põhjalikult ma seda ei uuri, mingist piirist alates jään ma rahade seisu suhtes küllalt ükskõikseks.

Loomulikult pole minugi eesmärk oma raha põletada, kuid ma ei kuulu nende sekka, kes tunnevad end halvasti, kui iga päev midagi teeninud pole. Võimaluse korral rohkendan oma raha, aga käte peal ma selleks ei käi.

Mida praegu tagantjärele tagana oleksite teinud oma rahalangusest päästmiseks?

Tõenäoliselt jääbki labidaga kraavi kaevamine vähetasuvaks tööks.

Heldur Meerits

Aktsiad tulnuks müüa ja teha hoiused.

Millal majandus tõusma hakkab?

Ma ei tea seda. Ei tea juba seepärast, et keegi ei tea ka veel seda, miks asi üldse nii hulluks läks, nn suurest depressioonist on ju juba 70 aastat möödas. Akadeemikud murravad praegu sellise sügava languse üle pead. Aga kriisidel on ka üks ühine omadus – nad lähevad üle.

Pealegi olevat ka langusel oma head küljed.

Jah. Näiteks ei sõida soomlased enam nii tihti Indiasse, vaid tulevad selle asemel siia. Kulude kokkuhoiu vajadus võib rikkamaid riike panna taas mõtlema võimaluse üle tuua osa ettevõttest Eestisse. Tehku me siin kas või allhanget, töö on seegi.

Ekspordi ja tootearenduse suunas hakkavad taas mõtlema ka need ettevõtted, kes vahepeal endale hoopis ühe või paar kinnisvaraprojekti soetasid.

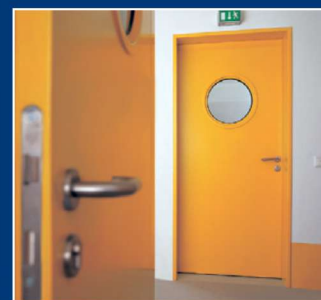
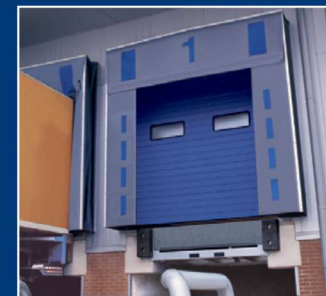
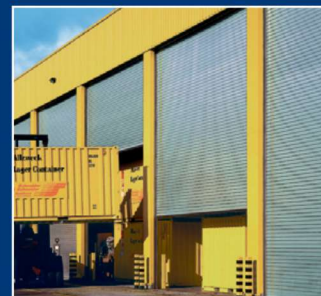
SULEV OLL

Telli mahukaim eestikeelne ravimtaimeraamat – “Maailma ravimtaimede entsüklopeedia”

Ain Raali koostatud “Maailma ravimtaimede entsüklopeedia” on kirjeldatud 800 ravimtaime, nende keemilist koostist, toimet ja näidustusi nii teadusliku meditsiini kui ka rahvameditsiini seisukohast.

Ilmub juunis.
Ettetellimine www.ene.ee ja telefonil 6999 640.

Terviklikud lahendused ühelt tootjalt: tööstushoonete ukсед Hörmannilt.

Kus on vajalik majanduslikkus, funktsionaalsus ja ajakohane tööstusdisain, seal on lahenduseks Hörmanni tööstushoonete ustesüsteemid. Kõik Hörmanni tööstushoonete ukсед vastavad rangetele ohutusnõuetele vastavalt Euroopa normile EN 13241-1. Mitmekülgsed teostus- ja varustusvõimalused, läbimõeldud ning end tõestanud ajami- ja juhtimistehnika, arvukad värvi- ja kujundusvõimalused ning soodsad hinnad ei jäta ühtki soovi täitmata. Hörmann pakub alati täiuslikku lahendust, sest nii ukсед, ajamid kui juhtseadmed on täpselt üksteisega kokku sobitatud.

HÖRMANN
Tõstused • Ukсед • Ajamid

Rohkem informatsiooni:

www.hoermann.com

Tasuta info telefonil: 800 5500 • Faks: 6 105 085 • info.ee@hoermann.com

Võrumaa Talupidajate Liit kuulutab välja konkursi

TEGEVJUHI
ametikohtale

KANDIDAADILT EELDAME:

- põllumajandusharidust või töökogemust põllumajanduses
- head maaelu ja põllumajanduse probleemide tundmist
- valmisolekut meeskonnatöö korraldamiseks ja tihedaks koostööks maatevõtjatega
- head suhtlemisoskust, lojaalsust, ausust, pingetaluvust

KASUKS TULEB:

- varasem juhikogemus
 - inglise keele oskus
 - töökogemust projektide kirjutamisel ja juhtimisel ning ettevõtjate nõustamisel
- Tööleasumise aeg: aprill 2009.

Kandideerimisavaldus, milles on ära toodud soovitud tööta, elulookirjeldus (CV) ning lühike nägemus (0,5 lk) maaelu arendamisest Võrumaal, saata aadressil: Võrumaa Talupidajate Liit, Liiva 11, 65609 Võru linn HILJEMALT 25. MÄRTSIKS.

LISAINFO TEL 5347 0178, 782 1669.

Info Võrumaa Talupidajate Liidu kohta: WWW.TALULIIT.INFO

JF-STOLL

**AVAMIS-
HINNAD!**

3,2m MULJURIGA
ESIRIPPNIIDUK + KM
AINULT 139 000.-

MASINAID PIIRATUD KOGUSES.
Küsi ka teisi pakkumisi!

Saare Talutehnika
...NING TÖÖ SAAB TEHTUD!

Laukna, Rapla maakond
Tel 505 7936, info@stt.ee,
www.stt.ee

RAIVO TASSO

Põrsa viimased hetked.

Sihikul on siga.

Sel seal ei olnud hea nina.

Müts on kaunistatud jahiteemaliste märkidega.

Kultpõrsa viimane teekond metsas. Põrsa lasknud Mait Värki (vasakul) aitab Tartu jahindusklubi direktor Jaak Volmer, kes sel hetkel veel ei teadnud, et järgmisena naeratab jahihõnn just temale.

12.20 kõlab jahisarvepuhujatelt "Au kütile!", kohe seejärel "Au metsseale!". On ju mõlemad au ära teeninud.

Pasun annab jahile jumet

"Jahisarve puhumine kuulub kultuurse jahipidamise juurde," räägib üks neljast puhujast, Tõnu Vaask Võrumaalt. "Ilma pasunata jahilkäimine pole ikka õige, pasun annab jumet asjale."

Vaaski kõrval on pillimeesteks Kalev Laanesaar, Margus Fuchs ja Anti Levandi. Kõik peale Kalevi ka ise jahimehed. Seekord neil püsse kaasas pole. Kõvu laskureid on riigi hulga juba kohal, põhjendab Tõnu.

Lõunasupi ajal, mil kaks aju seljataga ja üks ees, jääb küttidel mahti ka omi asju arutada.

Erametsaliidu tegevjuht Ants Varblane ütleb, et oma suhetes jahimeeste seltsiga on nad keskendunud ühisosale. Nii vähenavad ka eriarvamused.

"Kui suheldakse rohkem omavahel, nagu täna, muutuvad ka arusaamatused väiksemaks," arvab Hegne Lump, EJSi tegevjuht. "Mets ja ulukid on alati kokku käinud. Samamoodi peavad kokku käima ka metsaomanik ja jahimees. Metsa kasvatades ja jahti pidades tuleb lihtsalt arvestada teineteisega."

Ühe probleemina nimetab Varblane, et mõnel pool teeb ulukite arvukus metsakasvatusele häda. Aga ka sel juhul on õige lahendada see kohalike metsaomanike ja jahimeeste koostöös. "Tegelikult on enamikus piirkondades maaomani-

ke ja küttide suhted head, võimenduvad vaid üksikud, kus see nii pole."

Lump toob lihtsa näite koostööst. Jahimehed panevad siis sinna söödama juu või soolakuid üles. Kui metsameestel on aga mõnda paika viie-kuue aasta pärast kava uut metsa istutada, ei ole mõttekas lähikonda soolakut rajada. Et loomad ei harjuks sinna käima. Selleks peabki omavahel info liikuma.

Sellest peaks kujunema vahva traditsioon, et erametsaomanikud ja jahimehed, kes tihti peale on mõlemad ka ühes isikus, aastas vähemalt korra kokku saaksid, et isekeskis omi muresid ja asju rääkida.

Margus Puust

EJSi presidendi Margus Puusti arvates on ühisele infobaasile tuginedes erimeelsusi tegelikkuses üsna lihtne lahendada, veel parem ennetada.

Kas või seepärast, et suures osas jahimeeste ja erametsaomanike huvid kattuvad. Pealegi on suur osa erametsaliidu liikmeid jahimeeste seltsis, mõnes piirkonnas isegi üle poole.

Oma mure on aga Orava jahtkonna esimehel Esper Ilmal.

Kahe aju vahepeal maitses supp hästi.

Ka jahti lõpetamine on rituaal. Päeva saak kolm põrsast. Täna tuleb metsaisa ja -ema, kes on küttidele armulikud olnud.

"Ja siis hakkas seekari nagu rong metsast tulema, neid oli nii palju ja siis ma vajutasin," pajatab Tartu jahindusklubi direktor Jaak Volmer (paremalt) õhtulauas oma lastud põrsa lugu jahimeeste seltsi tegevjuhile Hegne Lumbile, Riigikogu jahisektsiooni liikmele Karel Rüttille ja jahimeeste seltsi tegevjuhi asetäitjale Andres Lillemäele.

"Umbes 2200 ha meie jahtkonna liikmete eramaid on RMK ehk riigi jahipiirkonna käes, nii ei saa me oma maadel, oma metsades vabalt jahti pidada," selgitab ta.

Margus Puustil on Orava ja teistegi piirkondade jahimeestele, kus mure sarnane, edasi öelda hea uudis. Kui praegu on RMK jahimajandite kasutada umbes 9% Eesti jahimaadest, sealhulgas ligi 200 000 ha eramaid, siis tänava on riigil plaanis neist ligi 150 000 ha tõsta riigi jahipiirkonnast välja. Need lähevad ühe tükina pakkumisele ja tekiavad uued jahipiirkonnad, uued kasutusloa omajad. Kuidas see täpselt kujuneb, seda pole riik veel aga välja öelnud.

"Usun, et uue jahipiirkonna tekkimisel eelistatakse neid, kes

kaasavad võimalikult palju kohalike maaomanikest jahimehi," loodab president.

Jaht kui rituaal

Kolmas aju lõunasupi järel kolmele lastud põrsale enam lisa ei too. Lõpurivistuski on omaette rituaal. Põlevad puupakud, nende vahel kolm lastud põrsast.

"Metsaisa ja -ema on meile täna olnud armulikud ja saak on välja pandud," sõnab EJSi tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe.

Jahipasunate signaal annab teada, et jahipäev on lõppenud. Õhtuses söögi- ja jutulauas Kõbliku talus valivad kütid endi seast jahikuningaks suurima kultpõrsa lasknud Mait Värki.

REIN RAUDVERE

Eesti meepott on reformimata maad

Riik võiks reformimata maade piiranguteta müügist teenida vähemalt 2–2,5 miljardit krooni, ka päästaks see samm tupikust maadevahetajad.

Hinnangu sellele, millise kasu vabade põllu- ja metsamaade müügi piirangute ennetähtaegne kaotamine kaasa tooks, andis kinnisvaraäri mees, kes kategooriliselt keeldus avalikustamast oma nime, et mitte sattuda avaliku näägutamiste objektiks.

Maalehega suhelnud kinnisvaraäri mehe sõnul tuleks maa müügi piirangud juba praegu ametlikult lõpetada ja maad avalikult müüki anda.

“Nii Euroopa kui ka meie endi rikkad otsivad praegu kohta, kuhu oma raha paigutada. Kinnisvara on hetkel üks kindlamaid paigutusviise,” ütles äri mees, kes näeb kasutamata maaressuris Eesti võimalust ja ka eelist paljude teiste ELi riikide ees.

Müügi piirangud kehtivad 2011. aastani

Keskonnaminister Jaanus Tamkivi andmeil oli Eestis eelmise aasta lõpul 300 000–370 000 hektarit n-ö vaba maad, millest umbes pool oli metsamaa.

Selle müük pole aga niisama lihtne. Kui Eesti astus Euroopa Liitu, kehtestati vabade põllu- ja metsamaade müügi 7aastane üleminekuaeg, mida põhjendati sellega, et maareform on alles pooleli.

Üleminekuaeg tähendab, et aastani 2011 võisid jääda kehtima piirangud nende maade müügil välismaalastele.

Praegune maareformiseadus ütleb, et üle kahe hektari ei saa Eestis maad osta välismaalased, kes pole siin vähemalt kolm aastat elanud, ega välisfirmad, mis

RAIVO TASSO/SVEN ARBET, MONTAÄZ

pole siin vähemalt kolm aastat tegutsenud.

Tegelikult elus kasutatakse kinnistute jupitamist, mille abil välismaalane saab soovitud maa nii või teisiti kätte – seda kinnitas neli neljast küsitletud kinnisvaraäri mehest.

Kinnisvaraäri mees pakub lahenduse ka teemale, kuhu müügist saadud raha paigutada. Sel-

lega tuleks välja osta kõik kaitsealused maatükid, mida omanikud on soovinud vahetada.

Nii saaks maaturgu veelgi elavdada, sest suur osa maavahetajatest, kes praegu on määrata ajaks jäetud ootama hetke, mil riik neilt kaitsealuse maatüki ära ostab, on huvitatud uue, kasutuspiiranguteta maa ostust.

Keskonnaminister Jaanus Tamkivi andmeil oli Eestis eelmise aasta lõpul 300 000–370 000 hektarit n-ö vaba maad, millest umbes pool oli metsamaa.

Viio Aitsam

Maavahetus seiskus skandaalide pärast 1. aprillist 2007, kui muutus looduskaitse seadus. Veel pool aastat vormistas maa-amet maavahetustoimikuid, sest poliitiline suund oli vahetust jätkata, kui tingimused on karmimaks muudetud.

Raha kõikide kaitsealuste maade ostuks pole

2007 sügisel tegi valitsus kannapöörde ja otsustas vahetused lõpetada ning asendada need maade riigile ostmisega. Alates 1. augustist 2008 on inimeste maavahetusavaldustest laekumise kuupäeva alusel sisse seatud järjekord, mille järgi riik neid maatükke ostab.

Keskonnaminister Jaanus Tamkivi arvestanud, et kõikide nende kaitsealuste maatükkide ostuks (üle 700 avalduse) kuluks 1,5 miljardit krooni. Kuna riigil sellist raha pole, on järjekorras olevad inimesed täielikus teadmatuses.

Keskonnaminister Jaanus Tamkivi ütles, et arvestades praegust majanduslikku olukorda, väärib mõte arutamist. “Tegu oleks poliitilise otsusega, mis peaks sündima konsensuslikult,” ütles ta. Kinnisvaraäri meeste seas idee kaotada päevapealt müügi piirangud jäagitud poolehoidu ei leidnud.

VIIO AITSAM

24 aastat maavahetusjärjekorras

Suur hulk maad, inimeste vara, kuhu riik on moodustanud kaitsealused, seisab. Isegi küttepuid ei tohi maaomanikud oma metsast võtta.

Nimekirjas, kus endised maavahetus-, nüüd maa riigile müügi avaldused, oli 2. märtsiks 770 maatükki. Seni on osutuotsus tehtud vaid 8 maatüki kohta.

Samas tempos jätkates võtaks kõikide avalduste rahuldamine aega 24 aastat.

Kõige rohkem tunnetavad olukorra ebaõiglust omanikud, kelle maavahetustoimikud jõuti ajal, mil seadus veel vahetust lubas, valmis teha. Neid on kuskil 30.

Saarlased Helgi ja Aare Aas (nimekirjas 166.) on otsinud võimalust kaevata riik kohtusse, aga juristid on neile selgeks teinud, et kohtuasi tulnuks algatada vahetult pärast seaduse muutmist.

“Riik võib meie maavahetust aastate kaupa venitada ja midagi ei juhtu, kuid meile antakse oma õiguse jalu lesemiseks vaid loetud päevad! See on topelt ebaõiglus!” leiavad Aasad.

Hiiumaa maaomanik Jüri Valdma (nimekirjas 377.) küsis tänavu maa-ameti maaoksjoni korraldajatelt, kas ta saab oksjonil osaleda oma kaitse-

Jaanus Tamkivi.

aluse maatüki väärtusega, nagu mullu 13. novembri Maalehes soovitas keskonnaminister Jaanus Tamkivi.

“Niisugust võimalust küll ei ole,” kuulis Valdma. Ministri sõnul oli Maalehes öeldu aga vaid plaan, millele ministereium alles töötab välja õiguslikku lahendust.

Kõige arusaamatumaks on jäänud asjaolu, miks minister Tamkivi ei allkirjastanud maavahetusotsuseid 2007. aasta sügisel nende vahetuste osas, mille paberid olid tegelikult juba valmis.

KÜSI NÕU!

Miks vahel uni ei tule?

Kas norskamine segab väljapuhkamist? Kui kaua võib inimene olla magamata?

Unega seotud teemadele vastab TÜ Kliinikumi kõrvakliiniku vanemarst-õppejõud kõrva-nina-kurguhaiguste alal ja TÜ unemeditsiini vanemteadur **Marlit Veldi Maaleht.ee foorumis 16. märtsil**. Küsimusi saab esitada esmaspäeval kella 15ni foorumis või saata aadressil veeb@maaleht.ee.

Maaleht.ee

KÖÖGIVILJATOOTJATE KINDEL VARUSTAJA

BEJO, ENZA ja RIJK ZWAANI köögiviljaseemned proffidele

Schetelig
PROFESSIONAAL

KVALITEETSE SAAGI TOOTMINE NÕUAB TEADMISI, KOGEMUSI JA KAASAEGSEID TOOTMISVAHENDID:

- NOVAGRYLi katteloor – arvatavasti vastupidavam katteloor Eesti turul
- ENERGIASÄÄSTLIKUD kasvuhooekiled
- Usaldusväärsed KEKKILÄ turbasubstraadid külviks ja kasvatuseks
- VEFI ettekasvatuskassetid ja potid – elujõulised taimed väiksema tööjõukuluga

- Kiiretoimeline KAALIUMNAATRIUM-NITRAAT ennetab taimede toitainetepuudust
- ENEC PERFECT – tänapäevane püsiväetis kindlustab kõrge netosaagi
- BERTHOUDI AKUPRITS – ökonoomne töövahend taimekaitsetöödeks

PALUME OMA SOOVIDEST VARAKULT INFORMEERIDA!

SEEMNED – TARVIKUD – VÄETISED – TAIMEKAITSE – TEHNIKA

Tellimine ja müük: AS Schetelig EV | Tell 651 2956 | www.schetelig.ee | 651 2985 | www.bejo.com

SELTRET

Aiandusfirma SELTRET OÜ pakub väga suures valikus köögivilja- ja lilleseemneid

KASVATAJATELE firmadelt ROYAL SLUIS, SYNGENTA, NUNHEMS, NICKERSON-ZWAAN, VILMORIN. Vajadusel pakendame seemneid ka lahti.

Võtame vastu tellimusi kartuliseemnele

‘ARIELLE’, ‘FONTANE’, ‘MONACO’, ‘PROVENTO’, ‘PICASSO’, ‘RED BARON’, ‘FOLVA’ JA ‘FAKSE’.

Samas müügil ka

TURBAD, VÄETISED JA TAIMEKAITSE AIAKULTUURIDELE.

Katteloor

SAKSA JA POOLA FIRMADELT, TEKU ISTIKUPOTID JA MUU VAJALIK ABIMATERJAL.

Ühtlasi ka kõikvõimalik aiakaup edasimüügiks poodidele.

LÖUNA-EESTIS TARTUMAAL PÕHJA-EESTIS HARJUMAAL
Ülenurme tehnoпарк, Mõigu tehnoпарк, Kuma tee 1,
Tööstuse tee 9, tel 740 6697 tel 601 1727

info@selteret.ee www.selteret.ee

JURISTI NÕUANNE

Kas kaitsevaelane saab toitjakaotuspensioni?

Mu poeg õpib kõrgkoolis ja saab toitjakaotuspensioni. Sügisel peab ta minema kaitseväge. Küsimus on, kas kaitsevæes oleku ajal säilib toitjakaotuspension. Ja kui ta pärast kaitsevæge kooli tagasi läheb, siis on ta juba 24aastane ja seaduse järgi enam pensioni ei saaks. Kas kaitsevæes olemine võib pensionisaamist pikendada?

S. K.

Toitjakaotuspensioni määramine ja maksmine on reguleeritud riikliku pensionikindlustuse seaduse ja riikliku pensioni määramise, ümberarvutamise ja maksimise juhendiga.

Rakenduskõrgkoolis täiskoormusega õppiv üliõpilane omab õigust toitjakaotuspensionile, kui ta on alla 24aastane.

Kui õpingud katkestatakse, siis lõpetatakse toitjakaotuspensioni maksmine alates õpingute katkemisele järgnevast kuust. Siin ei tehta vahet, mis on õpingute katkestamise põhjus. Selleks võib olla nii üliõpilase nimekirjast väljaarvamine, akadeemilisele puhkusele lubamine, täiskoormusega õpingute lõpetamine või muu, ka kaitseväge kutsumine.

Samas, kui õppetöö katkestanud alla 24aastane isik asub uuesti õppima niisugusesse õppeasutusse, milles õppimine annab õiguse toitjakaotuspensionile, määratakse pension uuesti. Seda makstakse täiskoormusega õppimise korral kuni antud õppeasutuse lõpetamise kuu lõpuni, kuid mitte kauem kui 24. sünnipäeva kuu lõpuni. Ülaltoodud alustest lähtuvalt ei maksta toitjakaotuspensioni kaitsevæe teenistuses oleku ajal. Samuti ei pikendata toitjakaotuspensioni maksimise aega pärast 24aastaseks saamist, ka mitte kaitsevæes oleku tõttu.

Miks raha jäi saamata?

Kui on veel pensionäre, sotsiaaltoetuse või hüvitise saajaid, kes seni ei ole esitanud pensioniametile oma arvel-dusarve numbrit ega teinud avaldust uue väljamaksuviisi kohta, siis peatatakse sotsiaalkindlustushüvitiste ja -toetuste maksimine kuni nõutava avalduse esitamiseni.

Veebruarikuine pensionide, toetuste ja hüvitiste väljamaksmine isikute pangakontodele oli väga paljude inimeste jaoks esmakordne. Erandkorras maksti veebruaris raha välja ka neile, kes jätsid uue väljamaksuviisi õigeaegselt valimata ja avaldust ei esitanud. Seetõttu võib veebruarikuud nimetada ka üleminekukuuks, sest nimetatud väljamaksed tehti endisest kohast, seda siiski alles pärast nõutavas vormis avalduse esitamist.

Tuleb arvesse võtta, et neile, kellel seni on pensioni, toetuse või hüvitise uue väljamaksuviisi valimiseks vajalik avaldus esitamata ning kes ei kasutanud ka võimalust oma veebruarikuu raha saamiseks endisest kohast, peatatakse pensioni, toetuse või hüvitise maksimine pensionikomisjonis otsuse alusel alates veebruarikuust. Keegi ei jää siiski oma rahast ilma. Kogu saadaolev summa makstakse välja tagantjärele, pärast vormikohase avalduse esitamist elukohajärgsele pensioniametile.

PENSION

Pangaülekannete tegemise kuupäevad

- Pensionid, puuetega inimeste sotsiaaltoetused, sotsiaaltoetused välisriigist Eestisse elama asunutele – iga kuu 5. kuupäev.
- Peretoetused, vanemahüvitis (Tallinna ja Virumaa pensioniameti piirkonnas) – iga kuu 8. kuupäev.
- Peretoetused, vanemahüvitis (Pärnu ja Tartu pensioniameti piirkonnas) – iga kuu 9. kuupäev.
- Elatisabi – iga kuu 9. kuupäev.
- Tööõnnetuste ja kutsehaigustega seotud kahjuhüvitised ja hüvitised kuriteoohvritele – iga kuu 12. kuupäev.

Kojukannete kuupäevad:

- Iga pensioni- ja toetusesaajaga kindlal kokkulepitud päeval vahemikus 1.–20. kuupäev.
- Kui väljamakse kuupäev satub riigipühale või muule puhkepäevale, makstakse raha välja eelneval tööpäeval samas kuus. See reegel ei kehti kuuvahetusel – kui uue kuu 1. päev on pühapäev, viiakse pension koju esmaspäeval.

Küsimusi juristile saab esitada meiliaadressil silja.lattemae@maaleht.ee, telefonil 661 3315 ja posti teel Maaleht, Toompuiestee 16, 10137 Tallinn

SVEN ARBET

Kuidas maksta välja kohustuslik kogumispension

Kohustusliku kogumispensioni väljamaksete skeeme on mitu – pensioni makstakse kas perioodiliselt või ühekordselt, eluaegsena või seni, kuni raha on otsas.

Pensionilepingu sõlmimiseks peab avalduse esitama kindlustusseltsile. Eluaegset pensioni tagav pensionileping sõlmitakse siis, kui osakute koguväärtus on võrdne viiekümnekordse rahvapensioni määraga või sellest suurem.

Rahvapensioni määr on alates 2008. aasta 1. aprillist 1913 krooni ja 14 senti, nii et 50kordne rahvapensioni määr on praegu 95 657 krooni.

Kui osakute koguväärtus on väiksem kui viiekümnekordne rahvapensioni määr, võib osakuomanik pensionifondi valitsejaga leppida kokku fondipensioni. Fondipensioni makstakse seni, kuni kogutud raha jätkub.

Kohustusliku kogumispensioni väljamaksete tehakse kas pensionilepingu alusel või fondipensioni alusel.

Fondipension on osakuomaniku ja pensionifondivalitseja vahel kokku lepitud kava, mille alusel tehakse osakuomanikule perioodilisi väljamakseid pensionifondist kuni fondipensioni lõppemiseni.

Kui osakuomanik lepib kokku fondipensioni, hõlmatakse sellega kõik kohustuslikud pensionifondid, mille osakuid ta omab.

Erinevalt pensionilepingust võivad fondipensioni puhul väljamaksed lõppeda enne osakuomaniku surma, s.t fondipensioni puhul ei ole garanteeritud eluaegne pension – pensioni makstakse, kuni jätkub raha.

Fondipensioni kokkuleppimise õigus on osakuomanikul, kellele kuuluvate kohustuslike pensionifondide osakute väärtus kokku on väiksem kui viiekümnekordne rahvapensioni määr.

Fondipensioni kokkuleppimiseks tuleb esitada avaldus kon-

KERTU FEDOTOV

rahandus-
ministeeriumi
kindlustuspoliitika
osakonna
peaspetsialist

tohaldurile (nt pank). Avalduse saab esitada ka elektrooniliselt otse registripidajale pensionikeskuse veebilehele www.pensionikeskus.ee alajaotuses "Minu konto".

Fondipensioni puhul on väljamaksete suurus ja periood, millele need jaotatakse, inimese enda määrata. Seatud on siiski piirangud, et väljamaksed oleksid võimalikult lähedased eluaegsele pensionile, kuid ei muutuks teilsalt ka ebamõistlikult väikeseks.

Fondipensioni minimaalne arvestuslik kestus sõltub osakuomaniku vanusest, näiteks 63aastase osakuomaniku puhul on see 10 aastat. Samas võib inimene endale ka pikema väljamaksete perioodi määrata, sel juhul saab ta korraga lihtsalt vähem raha.

Kui palju korrara välja makstakse

Väljamaksete aluseks oleva osakute arvu puhul on osakuomanikul valida, kas ta soovib väljamakseid saada osakute piirmääralt ulatuses või fondipensioni arvestusliku kestuse alusel leitud osakute arvu ulatuses.

Osakute piirmäär võtab liisaks määratud perioodile arvesse ka rahvapensioni määra, mis tähendab, et aasta jooksul tehakse väljamakseid vähemalt kolmekordse rahvapensioni määra (s.o praegu 5739.42 kr) ulatuses.

Valiku tegemisel abistab ka pensionikeskuse veebilehe alajaotuses "Minu konto" fondipensioni avalduse täitmisel kättesaadav kalkulaator, kus osakuomanik saab võrrelda, mida üks või teine valik talle rahaliselt tähendab.

Tasub teada, et kalkulaator võtab arvesse andmed arvutami-

se hetke seisuga, mis tähendab, et andmete (nt osakute väärtus, arv, rahvapensioni määr jne) muutumisel muutuvad ka tulemused.

Osakuomanik määrab fondipensioni kokkuleppimisel ka väljamaksete sageduse. Et väljamaksed baseeruvad osakute arvul ning pensionifondi osakute väärtus on ajas muutuv, hakavad üksteisest erineva ka väljamaksete summad.

Näiteks inimene, kellel on osakud ühes pensionifondis osakute koguväärtusega 50 000 kr, otsustab 65aastaselt minna kohustuslikule kogumispensionile. Pensioni saamiseks lepib ta kokku fondipensioni. Osakuomanikul on 5000 osakut ja osaku puhaväärtus on 10 kr.

Osakuomanik soovib pensioni saada kord kuus ja on otsustanud, et väljamaksed võiksid olla maksimaalselt suured, mis sellest, et väljamaksete periood sellisel juhul lühem on.

Seega määrab osakuomanik väljamaksete perioodiks fondipensioni minimaalse arvestusliku kestuse (65aastaselt on see 9 aastat) ja väljamakse aluseks oleval osakute arvul osakute piirmäär. Antud tingimustel kujuneb tema kuiseks pensioniks 478.30 kr.

Osakuomaniku väljamaksete suurus sõltub rahvapensioni määrrast, see tähendab, et kui rahvapensioni määr suureneb, suureneb ka pension (väljamaksete periood lüheneb siis aga veelgi).

Kuigi fondipensioni minimaalne arvestuslik kestus oli 9 aastat, kestavad väljamaksed ca 8 aastat ja 9 kuud – kauemaks raha ei jätku. Kui vahepeal rahvapensioni määr tõuseb, on tegelik väljamaksete periood veelgi lühem.

Õigus ühekordsele väljamaksele

Õigus ühekordsele väljamaksele

Lisaks kehtib põhimõte, et kui osakute koguväärtus ei ole suurem kui kümnekordne rahvapensioni määr, on osakuomanikul õigus ühekordsele väljamaksele.

See õigus on tal ka siis, kui tal kuuluvate osakute koguväärtus on kümnekordse rahvapensioni määrani langenud fondipensioni väljamaksete tulemusel. Seega tekiks antud näite puhul osakuomanikul kuuendal pensioniaastal (kui rahvapensioni määr tõuseb, siis juba varem) õigus ühekordsele väljamaksele. Loomulikult võib osakuomanik valida, et ta soovib siiski pensioni oma fondipensioni alusel edasi saada.

Kui osakuomanik oleks otsustanud, et ta soovib saada väljamakseid pigem pikema perioodi jooksul, leppides siis ka väiksema pensioniga, oleks ta pidanud määrama fondipensioni arvestusliku kestuse pikema (nt 12 aastat) ja väljamakse aluseks oleval osakute arvul osakute vastavalt fondipensioni arvestuslikule kestusele.

Sellisel juhul kuuluks tema kuiste väljamaksete puhul tagasivõtmisele 34,7 osakut, mis 10kroonise osaku puhaväärtuse korral teeb kuiseks makseks ca 347 kr. Iga konkreetne väljamakse sõltuks osaku puhaväärtusest. Seega oleks väljamakse suurem, kui osaku puhaväärtus on kasvanud, ja väiksem, kui see on vahepeal langenud. Antud juhul saaks aga osakuomanik väljamakseid 12 aastat.

Kohustusliku kogumispensioni kohta leiab täiendavat infot pensionikeskuse veebilehel (www.pensionikeskus.ee) ja finantsinspektsiooni tarbijaveebis (www.minuraha.ee).

Fondipensioni makstakse seni, kuni kogutud raha jätkub, väljamaksed ei pruugi olla eluaegsed.

Geneetiliselt muundatud taimed ei lahenda toidukriisi

Kuigi väidetakse, et geneetiliselt muundatud organismide (GMO) kasvatamine leevendab maailmas näljahäda, teenivad selle pealt GMOsid tootvad firmad ning Ameerika riikide suured viljakasvatajad.

Biotehnoloogiatööstus tegi kogu eelmise aasta agressiivset reklaami toidutaimede geneetiliselt muundamisele kui lahendusele maailma tabanud toidukriisile.

Rahvusvaheline keskkonnaorganisatsioon *Friends of the Earth* (FoE) seab tööstuse argumentid kahtluse alla. Keskkonnakaitsjate analüüs näitab, et geneetiliselt muundatud taimed ei ole siiani arengumaade toidu- puudusele leevendust toonud.

Häda peapõhjus ei ole ju toidu vähesus, vaid vaesus. Arengumaade väikepõllumehed puudub tehnika, laenu- ja maa- kasutusvõimalus. Paljud riigid on vähendanud investeeringuid põllumajandusse. Linnaelanikel pole raha kallinevat toitu osta.

Tegelikult kasutatakse geneetiliselt muundatud taimi peamiselt rikaste riikide loomasöödana, töödeldud toidu ühe koostisosana (sojajahu) või biokütuste tootmiseks.

ÜRO ja Maailmapanga tellitud analüüs, mis on esimene süsteemne katse käsitleda põllumajanduse arengut tervikuna, näeb GMOdes põllumajanduse agressiivse industrialiseerimise jätku. Soovitused maailma põllumajanduse päästmiseks on aga vastupidised – tootmine peaks muutuma kogukonnapõhisemaks ja keskkonnasäästlikumaks.

Ühekülgne kasu

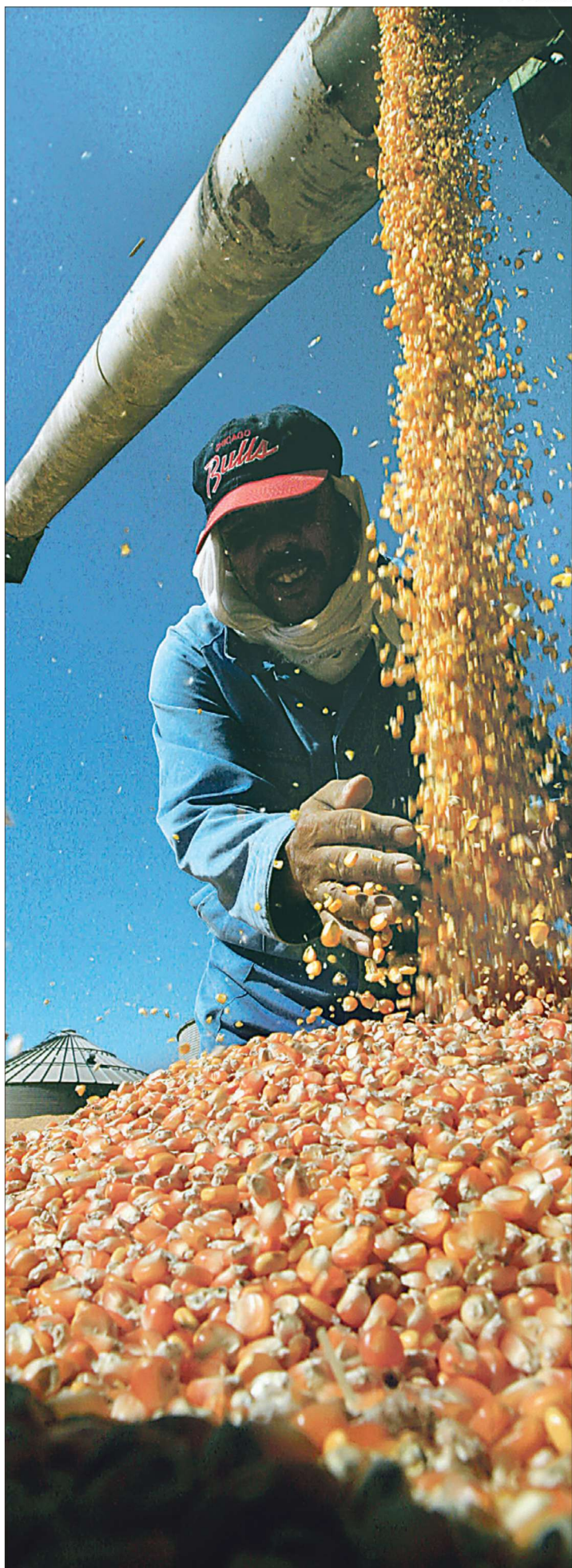
FoE raport näitab, et GMOd ei suurenda põllukultuuride saagikust ja mõnel juhul võivad saagid tavakultuuride omadega võrreldes isegi langeda.

Geneetiliselt muundatud taimede puhul kasutatakse ka rohkem taimemürke, sealhulgas Euroopa riikides keelatud kemikaale.

Geneetiliselt muundatud taimed ise on umbrohumürgile vastupidavad, mis tähendab, et GMO-põldudel võib umbrohu tõrjumiseks kasutada tugevamaid mürke kui tavapõldudel. 2007. aasta seisuga olid 82% kasvatatavatest GMOdest umbrohumürgikindlad.

Hoolimata tööstuse ammustest lubadustest, ei ole turul ühtegi suurema saagikusega, põuale kindlamat, suurema toiteväärtusega või muud "kasulikumat" geneetiliselt muundatud sorti.

Ameerika suurpõllumehed, peamiselt sojakasvatajad, on võtnud GMOd kasutusele seepärast, et need lihtsustavad umbrohutõrjet ja vähendavad töö-

Läinud sügisel sai Egiptuses salve araabia maade esimene geneetiliselt muundatud viljasaak.

jõukulu, mis kompenseerib ka kohati madalamat saaki.

Sellega kaasneb farmide arvu vähenemine ja suurfarmide kiire kasv, mis sööb põllumajandusest välja väikepõllumehed ja viib maakogukondade vaesumise kriitilisele tasandile. Elik toimub vastupidine ÜRO ja Maailmapanga soovitatule.

Keskkonnakaitsjate raport nendib, et geneetiliselt muundatud põllumajanduse tegelikeks kasusaajateks on biotech-

noloogifirmad, mis teenivad patente, kalli seemne ja taimekaitsevahendite suureneva müügi pealt.

Seemneturu monopoliseerimise tõttu on viimastel aastatel üha tavalisemaks muutunud olukord, kus USA põllumehed, kes eelistaksid kasvatada tava- sojajahu, on raskusi kõrgekvaliteedilise muundamata seemne leidmisega.

15 aastat tagasi alanud GMOde kasvatamine on koondunud

Hoolimata tööstuse ammustest lubadustest, ei ole turul ühtegi suurema saagikusega, põuale kindlamat, suurema toiteväärtusega või muud "kasulikumat" geneetiliselt muundatud sorti.

**Jaanus Välja
Nastja Pertsjonok**

üksikutesse riikidesse, kus on väga intensiivne ekspordile suunatud põllumajandus. Rohkem kui kolmveerand kogu maailmas toodetavatest GMOdest kasvab USAs, Argentinast ja Brasiilias, neist omakorda üle poole USAs.

ELis haarab ainus kasvatamiseks lubatud GMO – mais – vaid 0,21% põllumaast. Avalikkuse surve ja teadlike ELi riikide otsused on vähendanud geneetiliselt muundatud taimede kasvupinda Euroopas 2005. aastast alates.

Kui sügavaks augu kaevame?

Praegu on maailma toiduturg vastuoluline. Ühelt poolt suureneb pidevalt nälgivate inimeste arv, mis on praeguseks jõudnud 1 miljardini, teiselt poolt toodetakse aga toitu palju rohkem ja efektiivsemalt, kui seda oleks vaja maailma rahvastiku äratoidmiseks.

Samal ajal võtavad globaalset seemneturgu üha suuremal määral üle biotehnoloogiafirmad, teinides selle pealt rekordkasumeid.

Ilmselt vajame põhjapanevat muutust toidutootmis- ja põllumajanduspoliitikas. Eesmärgiks peaks olema õiglase juurdepääsu tagamine maale, krediitidele ja koolitusele, et suunata väikepõllumehed, kes moodustavad rohkem kui 2/3 maailma vaestest ja näljastest, tootmisviisidele, millega toita ära ennast ja kohalikku kogukonda.

Põllumajanduspoliitika arengut peaks suunama nii, et inimestel oleks võimalik osta taskukohast tervislikku toitu. Geneetiliselt muundatud põllukultuuride kasutamine viib meid nendest eemärkidest vaid kaugemale.

Kahjuks on Eesti keskkonnaministeerium ja põllumajandusministeerium andnud Euroopa Liidus oma hääled siiani GMOdele. Eesti ametnikel ja poliitikutel oleks aeg revideerida oma suhtumist geneetiliselt muundatud toidu tootmisse ning teha oma GMO-poliitika n-ö restart.

**JAANUS VÄLJA,
NASTJA PERTSJONOK**

Eesti Roheline Liikumine

KIRI EUROOPAST

KATRIN VAGA
ERR/Brüssel

Naistepäev nagu geiparaad?

Lääne-Euroopas pälvib 8. märtsi kui naistepäeva mainimine kaasvestleja üllatunud pilgu. Siin pole sellest kuuldudki.

Üks homoseksuaalne Malta meeskolleeg võrdles naistepäeva geiparaadiga. Tema sõnul tunnistavad sellist tähtpäeva või sündmust vajavad inimesed niiviisi oma alaväärsust ja seda, et nad vajavad kellegi eest kaitset. Nii nagu ta ei poolda geiparaadi, ei usu ta ka naistepäeva vajalikkusesse.

Kahjuks ei kvalifitseeru ka siin, Euroopa südamel, mis on kuulus oma koledasti rõivastatud naisametnike poolest, õrnest soost poliitikud tõsiselt tegijatena. Kuigi nad teevad kõrgeid kontsi, seelikuid ja eredat huulepulka vältides kõik, et inimese parima sõbra tiitlist vabaneda.

Naisvolinikke ei võeta tõsiselt

Euroopa Parlamendis on 785 saadikust vaid kolmandik naised ja umbes sama jõuvahekord valitseb veel suurema mõjuvõimuga Euroopa Komisjoni volinikeringis. Komisjoni viie asepresidendi hulgas on vaid üks naine. See on rootslanna Margot Wallström, kes naiste võrdsete õiguste teemal pidevalt sõna võtab.

Wallström on lühidalt öeldes teabevahetusstrateegia volinik. Kas on asi selles, et kommunikatsioon tundub olevat kergemakaaluline töövaldkond, aga Rootsi volinikku oma meeskolleegide ja ajakirjanike hulgas eriti tõsiselt ei võeta. Omavahelistes juttudes hinnatakse blondi daami sageli kui rumalat eneseeksponeerijat, kes on kuidagi kogemata teiste tähtsate tegelaste vahele sattunud.

Sama karmilt arvustatakse väga mõjukal positsioonil olevat austerlannast välissuhete volinikku Benita Ferrero-Waldnerit. Temal väidetakse puudu jäävat sõnakusest, konkreetsusest, mõjuvusest... ja loomulikult mõistusest.

Kumbagi mainitud daami isiklikult tundmata paneb mind ikka ja jälle imestama, kuidas on võimalik uskuda, et nii maskuliinsel ja konkurentsitihedal alal, nagu seda on poliitika, suudab tippu tõusta pururumal ja saamatu naisisik.

Naised läkitatakse Brüsselisse

Eesti on, hoolimata suhteliselt naistevaenulikust ühiskonnast, praegu Euroopa Parlamendis igati põhjamaiselt feministlikul moel esindatud. Kuuest viimaseid kuid selles ametis veetvast saadikust kolm on naised.

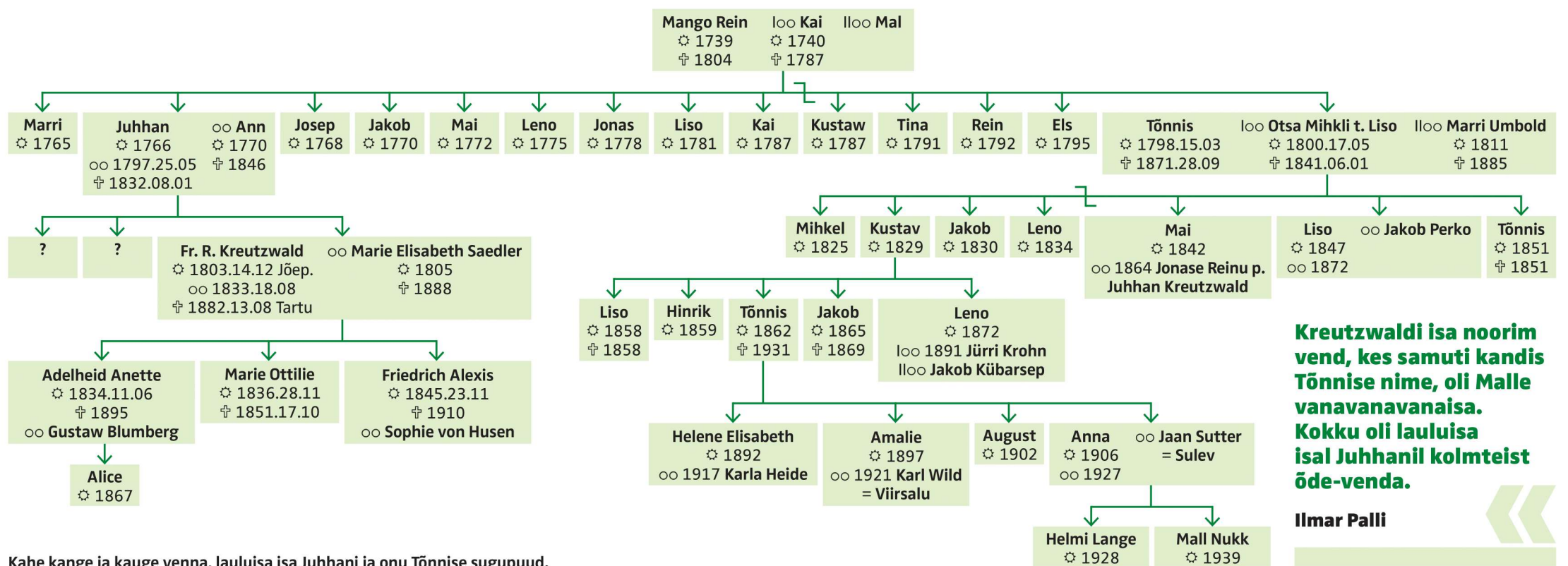
Keskerakonda esindab Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioonis Siiri Oviir, kes on partei esinumber ka saabuvatel Europarlamendi valimistel. Selle erakonna teine võimalik Brüsselisse asuja võib olla Vilja Savisaar.

Keskerakondlaste kuulumine Euroopa Demokraatide ja Liberaalide hulka on iseenesest küllaltki kummaline, eriti arvestades, et seal on ka meie kodusel poliitmaastikul end neile vastandavad reformierakondlased. Viimaste hulgast asub esinumbri- na tõenäoliselt taas Euroopasse tööle Kristiina Ojuland.

Seega on võimalus, et pärast järgmisi valimisi on võidukalt Brüsselisse lendamas taas kolm naispoliitikut, vägagi tõenäoline. Eesti sotsiaaldemokraatidest tegutsevad praegu Europarlamendis Katrin Saks ja Marianne Mikko. Pikaajaline parteisisene võimuvõitlus päädis sellega, et Ivori Padari järel platseerus teisele kohale Saks ja kolmandale Mikko.

Seda valikut vaadates poleks nagu Eesti poliitmaastikule põhjust liigset naistevaenulikkust ette heita, kui seal poleks ühte "aga": kõiki neid tuntud naispoliitikuid näevad nende meeskolleegid palju meelsamini oma kodusest liivakastist turvalises kauguses tegutsemas, kui Eestis oma ambitsioone segamas.

Kuidas on võimalik uskuda, et nii maskuliinsel ja konkurentsitihedal alal nagu poliitika, suudab tippu tõusta pururumal ja saamatu naisisik?

Kahe kange ja kauge venna, lauluisa isa Juhhani ja onu Tõnnise sugupuud.

EMAKEELEPÄEV: Eesti keelt ei tohiks ka siis unarusse jätta, kui ühel päeval jõuaksime olukorda,

Valulised käänupunktid

Kui eesti keele valdamise taset kõrgel ei hoia, saavad meist poolkeelsed.

Probleem ilma hüsteeriata seisneb järgnevas: kuidas tagada, et hea eesti keele valdamise tase ja tema rikkuste (murded + uued sõnad) avastamine ei käiks alla.

“Alla” tähendab poolkeelsust, “hea” nauditavust. Seda “head” me ei saa õpetada üksnes eesti keele kui emakeele või kui kodakondsuskeele tundide piires. Teda tuleb õpetada kõikjal.

Tehnoloogiline diktatuur

Mõiste “riigiteadus” on näiteks Soomes täiesti akadeemiline. Mõiste “riigiõpetus” seevastu on kokkuleppeline igal pool.

Leppigem siinkohal sellega, et “riigiõpetus” on haridus (mitte teekonna pikkus, vaid pädevus) riigi ehitusest ja toimimisest.

Meil on hakanud riigiõpetuse signema kaks ohtlikku haigust: künism ja nihilism.

Teise diagnoosib väljend “Mõni mõis!”. Esimese määrab ära keelulause “Ega loodusseaduste vastu ikka ei saa!”.

Kontrollime seda viimast. Füüsikas saab eristada kolme tüüpi protsesse. Ühtedes sünnib eksperimentaalne avastus varem ja teoreetiline seletus alles pärastpoole.

Niisugune on näiteks ülivoolavuse avastamiskäik. Teistes on vastupidi – teooria näeb ette seda, milleni eksperiment jõuab kunagi hiljem. Nõnda jõuti positroneini.

Kolmandates jäävad tunnetussuutlikkusele alla mõlemad pooled, nii teooria kui ka katse. Säärane on näiteks prootoni poolestusaeg.

Füüsika arenguloo sisenab, et noid kolmandaid protsesse peaks jääma järjest vähemaks. Peaks, aga me ei tea ju õige tulemuseni jõudmise aja pikkust.

Millisest loetletud kolme protsessi hulgas me peaksime analoogia alusel lähtuma eesti

keele valdamise suhtes praegu ja arendamisel edaspidi?

Ma ei väida midagi pöörast, kui arvan, et kõrvuti küsimustega emakeele tundide arvust, eesti keele õpetaja koormusest ja vastavalt ka palgast tuleb püstitada veel üks küsimus.

Mismoodi suudab too eesti keele ja kirjanduse õpetaja, kelle õpilane on arvutiasjanduses targem kui tema, seista vastu säärasele tehnoloogilisele diktatuurile, mille järgi on hea eesti keel fakultatiivne ja marginaalne?

Teisisõnu – kuidas peaks humanitaaraine pedagoog tõestama, et saab ikka ka loodusseaduste vastu?

Siinkirjutaja isikliku arvuti klahvistikus on eraldi välja toodud nii ü kui ka õ. Kuid puuduvad klahvid “Kustuta” ja “Sisesta”. Nende asemel on “Delete” ja “Insert”. Esimesest sõnast on arvatimehed juba tuletanud poolkeelse tegusõna “deleitima”.

Eesti keele kui õppeaine tundide alleshoidmine või isegi lisamine ei päästa meid, kui arvuti klahvistik tunnistab ainult sõna “Enter”. Täiesti selge, et see lapsealine, kes inglise keelt veel süstemaatiliselt õppinud ei ole, ent juba töötab nii mobiiltelefonil kui ka arvutiga, peab tundma väljendit “Code accepted”.

Ümberõpe ja poliitiline lora

Üks võimalus on suurendada eestikeelse käitumise osakaalu arvuti pedagoogilises funktsioonis. Teine seisneks arvutitehnoloogia enese täiustamises. Egas müüja vajuta hädanuppu seepärast, et poes määratseb bandiit. Lihtsalt tal on kassaaparaat kinni jooksnud ja ta palub targemat appi. Kolmas võimalus on pidev ümberõpe. Siinkohal mitte ühelt erialalt teisele, vaid varasemast arvutipõlvkonnast järgmisse. Või ka ühelt pedagoogiliselt printsibiilteisele.

Oleks nõme kahelda ümberõppe paratamatuses. Küll võib kahelda ümberõppe taktikas, sest neid ongi mitu. Kuidas peaks ümber õppima aga gümnaasiumis emakeelt õpetanu,

kelle järgmiseks töökohaks on põhikool?

Mõnikord on niisugune õpetaja vanapiiga, mõnikord lapsega tüdruk, mõnikord noor lesk, mõnikord pere ainuke toitja, sest mees kas on ise töötu või raskelt haige. Pöördugem ajaloolise kogemuse poole. Minu ees on brošeeritud teos “Tehniline füüsika. Käsiraamat tööstus- ja raudteekoolidele. I osa” (Tallinn, 1946). Selle on üllitanud asutus nimega Tööjõudude Reservide Peavalitsus NSV Liidu Ministrite Nõukogu Juures.

Ma ei usu, et kõik need Sibirisse küüditatud, kes pandi seal raudteid ehitama, oleksid õppinud füüsikat säärase manuduktsiooni järgi (pealegi oli paljudel neist juba korralik gümnaasiumi-, koguni ülikooliharidus). Näiteks niisugust tõtt, et “Vee 9 kaaluosast on 8 kaaluosa hapnikku” (lk 97).

Kurk on teatavasti kõrvitsaline ja kõrvits oli vanas Roomas lollpea võrdpilt. Harilikus kurgis on vett ligemale 100%. Kas me kurki süües sööme hapnikku? Kas noa ja kahvliga või otse balloonest?

Mitte ükski meie erakondade nendest eeskõnelejatest, kes kinnisvaramulli täis puhudes olid vait, kuid praeguse hariduskriisi ajal kirjutavad vasakule ja paremale, pole ealeski olnud ei metoodikud ega koolinõunikud. Nad on vahetanud parteisid, ent ümber nad õppinud ei ole.

Nii nad ei oskagi öelda, kui kiiresti saab senise ehitusmehe, näiteks müüri laduja, õpeta-

Mõnikord on õpetaja vanapiiga, mõnikord lapsega tüdruk, mõnikord noor lesk, mõnikord pere ainuke toitja, sest mees kas on ise töötu või raskelt haige.

Peeter Olesk

da ümber heaks elektrikuks. Ja kui põhjalikult peab too elektrik eesti keelt valdama, kui seadmed ise ja nende sättimisjuhendid on hoopiski ingliskeelsed?

Pole olemas eesti keele õpikut elektrikule – nagu pole olemas ka ajalooõpikut endisele veterinaariatudengile, kes töötab parameedikuna.

Parameedikule? Tõepoolest, parameedik peab aitama ka joomahaigeid. Tema aga õpib seekõrval avatud ülikoolis ajalugu. Mitte nagu magistrant, vaid nagu noor inimene, kes ihaldab ka vaimset perspektiivi. Mis keeles ta selle saab?

Gümnaasiumide arvu piiramine on möödapääsmatu. Ka kõrgkoolide hulk peab redutseeruma.

Järelikult kasvab põhikoolide ja kutsehariduskeskuste koormus.

Vajalikud sammud

Siit edasi pole raske tuletada nelja tegurit: 1) pikeneb lapse tee kodu ja kutsehariduskeskuse vahel; 2) suureneb vajadus internaatide järele; 3) õpetajaharidust tuleb polüfunktsionaliseerida ja 4) kuna eesti ehk meie keelt ei tohi õpetada kehvemini kui teiste inglise keelt, siis ka meie oma keele suhtes tuleb viia läbi elukestva õppimise põhimõte.

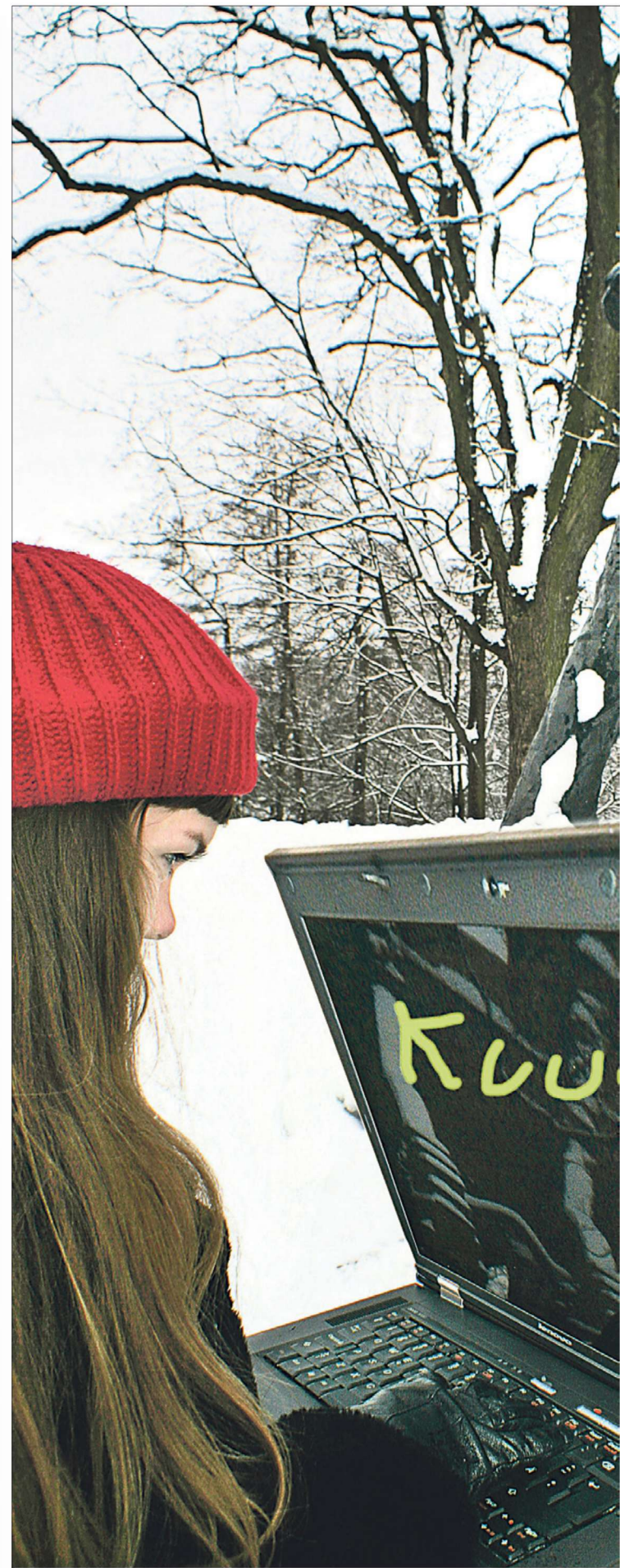
Selle alguseks pole alles pensionäripõli rahvaülikoolis. See algab enesega toimetulekust ehk esimesest sõnast häälduslikult arusaadaval viisil ja grammatiliselt korrektses vormis.

Viimased poolteist aastakümnet, ehk rohkemgi, on muu Euroopa Liit ja kes kõik veel tagunud meile pähe, et Eestimaa venelane peab omandama eesti keelt sõbralikul viisil.

Seda on ka tehtud – meil ei ole kolmandat Bosniat ega teist Osseetiat. Kõik see ei tähenda aga, et eestlase oma keel tohiks jääda unarusse.

PEETER OLESK,

Tähtvere mõisas
4. märtsil 2009

Kristjan Jaak, vaata ette, et sinust ei saaks keegi Christian Яков ja sinu “будь то язык этой земли / laulutuuks или нет / rising up to heaven /

komöödia kahes vaatuses

ESIETENDUS!

22. märts 19.00 Salme Kultuurikeskus
23. märts 19.00 Vanemuise s/m
26. märts 19.00 Jõgeva Kultuurikeskus
28. märts 19.00 Tamsalu Kultuurimaja
29. märts 19.00 Karksi Valla Kultuurikeskus
31. märts 19.00 Lihula Kultuurimaja
5. aprill 19.00 Salme Kultuurikeskus
6. aprill 19.00 Vanemuise s/m
7. aprill 19.00 Rakvere Teater
8. aprill 19.00 Endla Teater
9. aprill 19.00 Aruküla Kultuurimaja
14. aprill 19.00 Jõhvi Kontserdimaja

Alan Ayckbourn

Kihluspidu

Lavastaja Ivo Eensalu

MARIA KLENSKAJA (Eesti Draamateater)
KÄRT REEMANN, TERJE PENNIE,
KADRI ADAMSON, TÕNU KILGAS
NERO URKE või MEELIS SARV,
MADIS MILLING või AARNE VALMIS

VANA BASKINI TEATER

Veel hullemaid hinnad!

Telli kohe!

Ainult siin ja sellel nädalal!

Järgmisel nädalal uued pakkumised

Telefonil 699 9822 või www.hansapost.ee

Telli kataloog koju tasuta!

Teflonpannade komplekt 3tk

Erisuurusega teflonkattega madalkuumuspannade komplekt. Lähimõõdud: 20cm, 25cm, ja 30cm. Kuumuskindla käepidemega.

Kood: 00303131

HIND: 149.-

Nüüd hinnavõit

-70%

**49%
149.-**
Säästad 347.-

3 tk

1 panni hind ainult 50 kr!

Nüüd hinnavõit

-50%

**798.-
399.-**
Säästad 399.-

Joogitermos soojadele ja külmadele jookidele 7,5L

Korpus roostevabast terasest. Hoiab kuuma joogi kaua kuumana ja külma kaua külmana. Termosel ka kolm jalga. Termosel suletav kraan ning tilkumisvastane alus. Kandesangaga.

Kood: 00880051

HIND: 399.-

Kliendi lemmik

7,5L

Mahukas ja praktiline!

Söögi soojas hoidja serveerimisalusel

Klaasist serveerimisaluselga, kroonitud restiga, millel 2 teeküünlal alust ning roostevabast terasest kaas. Klaasist serveerimisalus kasutatav ahjus vormina. Mõõdud: 52x23x14cm.

Kood: 00880041

HIND: 399.-

Nüüd hinnavõit

-45%

**725.-
399.-**
Säästad 326.-

Hea idee

Helista!

699 9822

2-taktilise bensiinimootoriga kettsaag MTD GCS 46/40C

- Ülihea hinna ja võimsuse suhe
- Võimas 46,4 ccm 2-taktiline bensiinimootor
- Elektrooniline süütemoodul
- Membraankarburaator
- Dekompressiooniklapp sae jõudusäästvaks käivitamiseks
- 40 cm juhtplaat koos Carlton-saeketiga
- Automaatne ketiõlitus

Postikulu 99.-

Kood: 00511011

HIND: 2790.-

Nüüd hinnavõit

-20%

**3490.-
2790.-**
Säästad 700.-

Märgista oma tööriistad!

Graveerimispliats

Kood: 00717161

HIND: 89.-

- Graveerib:
 - plastmassile
 - klaasile
 - portselanile
 - kivile
 - metallile
 - puidule

**129.-
89.-**
Säästad 40.-

Skil tööriistade komplekt 3 ühes

Komplektis löökpüürtrell 6002 võimsusega 550 W, Nurklihvimasin 9004: võimsus 550 W, tühikäigupöörded 11000 p/min, ketta Ø 115 mm. Akutrell 2004: aku pinge 12 V. Saatekulu 99.-

Kood: 00313132

HIND: 999.-

1 tööriist vaid 333.-
Poes 666.-

Nüüd hinnavõit

-50%

**1998.-
999.-**
Säästad 999.-

SKIL

Löökpüürtrell

Nurklihvimasin

Akutrell

Kõik kaubad alates 500 kroonist järelmaksuga! Telli täna järelmaksuga, maksa hakkad alles järgmisel kuul!

Rööm headest ostudest

HANSAPOST

Kaupade tellimine ja tingimused www.hansapost.ee ja telefonil 699 9822 (E-R 8.30-20.00. L 9-17), täpsem info 699 9820 (E-R 9-17)
Kaupade saatekulu 79.-

Paberist mälestusmärk pimedatele muusikutele

Mahuka koguteose "Tartu pimedad solistid 1938–1972" autor on pime ajaloodoktor Aldo Kals.

Legend Tartu pimedatest solistidest jõudis Aldo Kalsini 1981. aastal. Üle Eesti ja isegi Lätis mängimas käinud ansambel oli tunnustatud kutseline kollektiiv. Andekad ja ettevõtlikud pimedad suutsid läbi lüüa nii Pätsi kui Brežnevi ajal.

Kildhaaval kokku kogutud elulood pakuvad elamust. Näiteks kõneldakse kolmest pimedast poisist (Artur Kriisk, Theodor Luks ja Arnold Selge), kes Tartu Kõrgemas Muusikakoolis laulu õppisid. Oli kolmekümnendate aastate majanduskriisi. Kolmandik kuni pool pimedate abi toetusfondist kulus nende kolme noormehe peale, kuigi see tekitas nurinaidki.

Juttu on ka perekond Kunderi andekatest muusikutest – Arvost, Raivost ja Aulist. Vennad mängisid bajaani ja klarnetit, öde viiulit. Raivo Kunder lõpetas 1967. aastal täispimedana *cum laude* veel ka TRÜ matemaatikateaduskonna. Praegu on neist alles veel vaid öde Auli, kes elab Soomes.

Raamatut iseloomustab tõsise teadlase ülimalt põhjalik käsitlusviis.

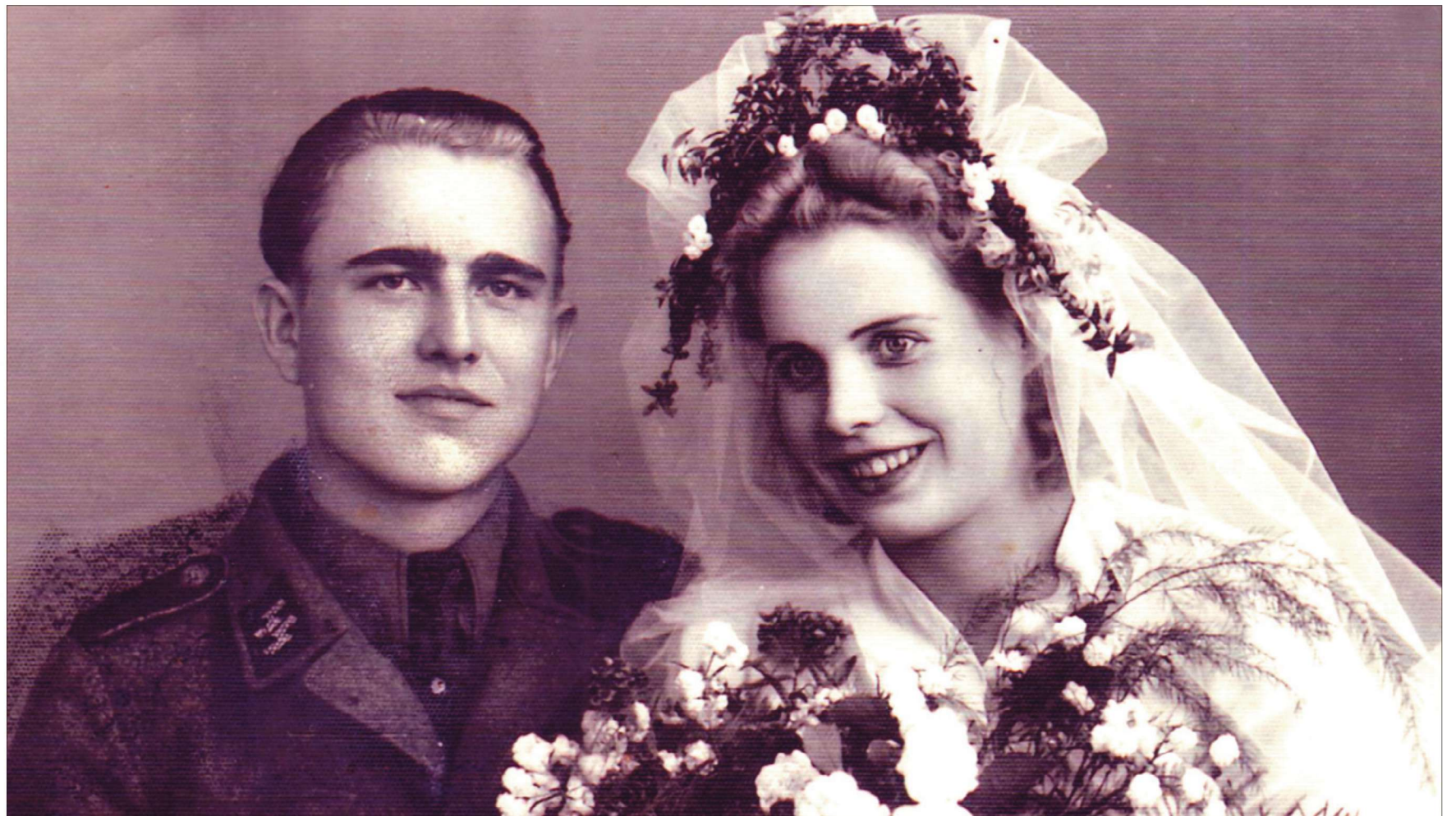
Pimedad muusikud suutsid pimedusest ületada ja oma kutsumuse teostada tänu haridusele, mille nad välja võitlesid.

Raamat kannab pimedate haridusloo muuseumi embleemi.

RANNAR SUSI

Raamat pimedate ansamblist väärrib lugemist.

Albert ja Meida Esko laulatati sõjasuvel 1944. Alberti sõnul oli tütarlapsel mehe langemise korral austusväärsem maha jääda lesena kui sõduripruudina.

Laulatus viis Siberisse

1944. aasta juulis oli Eesti saatus kaalukeelele – Punaarmee oli juba Eesti pinnal, tulevik selgusetu. Ometi otsustasid Eesti sõdur Albert ja Järvamaa Tedre küla tüdruk Meida sel suvel abielluda. See otsus sillutas pruudi perele Siberi tee.

“Olime verinoored, minu 18aastane peigmees Albert oli võetud sundmobilisatsiooni korras Saksa sõjaväkke,” räägib Meida Esko. “Elasime lähestikkude, tema oma vanematega Kirna raudteejaama hoones, mina Tedre külas. Külarahvas on ju kokku kasvanud. Kui tuntakse üksteist läbi-lõhki, kaugel need pulmad siis pole.”

Kas altari ette minek ei tundunud kiirustamisena?

“Alberti seisukoht oli selge, ta ütles: “Kui langen, on sinu seisund külarahva silmis selge ja auväärne – rindel langedu Eesti sõduri lesk, aga mitte vähe-

ütlev Eesti sõduri pruut.” Jah, aastaid oli meil vähe, aga tol ajal saadi varakult täiskasvanuks. Leerias noormees oli juba täie mehe eest väljas, küps iseisvat elu alustama.”

Märtsirongiga teele

Rinde lagunemisel jäi Albert Eestisse. Teda ei puudutatud veel, oli ta ju Saksa sõjaväes mobiliseerituna, kuid noorte ebakindlus ei kadunud.

25. märtsil 1949 tuldi järele nii Meida kui Alberti peredele. Sõit läks Krasnojarski kraisse Novoselovski rajooni.

“Vagunis selgus, kui erinev oli olnud küüditamise läbiviijate südame-tunnistus – mõned pered olid saanud aega mitu tundi asju korralikult pak-kida, sõdurid olid aidanud,” mäletab Meida Esko.

“Minule anti aega viis minutit, ma-sin teiste küüditatutega veokastis ootas maja ees tänaval, ehmatuses ei osanud midagi võtta ega jätta.

Mind pandi lambakarja, ühel karjakul kaks tuhat lammast karjatada ja

valvata. Suvel aeti lambad ööseks tarandikku, hundid ulusid lähedal.

Nisuväljad ja saak olid võimsad, aga võtta ei tohtinud. Korjasime teelt autodelt pudenenud teri.

Albert isa meisterdas midagi käsi-kivi taolist, nendega hõõrusime terad peenemaks jahutaoliseks massiks, li-sasime vett ja soola, pliidiraua küpse-tasime.

Kahel korral olin surma lähel. Esi-mest korda, kui Jenisseisse ujuma läk-sin. Salalik jõgi, näib rahulik, aga vool on tugev, viis mind minema. Onneks tuli mingi käänak ja vool kandis mu kalda äärde. Hoidsin kaldarohust kin-ni ja puhkasin, välja ei jõudnud ronida. Kui välja roomasin, värisin veel tükk aega. Vaat mis tähendab kogematus ja võõras veekogu.

Teine kord jäin purgaa kätte. Siberi loodus on ilus, aga ohtlik.”

Aasta pärast sai Albert, kes oli kõr-valrajoonis, loa pere juurde asuda. Elu hakkas minema.

“1956. aastal oli häda ärasõiduga. Loomi, maja ja teravilja kaasa ju ei võta,

keegi kohalik aga ei osta – ütlesid, te lähete ju niikuinii minema, miks peab veel maksma,” meenutab Meida Esko.

Tagasi koju

“Türi alustasime otsast peale, Albert ehitas uue kodu. Meil on tütar, kolm lapselast ja üks lapselapselaps. Töö on meid elus hoidnud nii siin kui Siberis.

Albert sai kaks kuud pensionil olla, siis lahkus igavesti, une pealt. Tubli mees oli.

Kui aega annaks tagasi keerata, ei kõhkleks, läheks uuesti temaga altari ette nagu 65 aastat tagasi, vaatamata lähenevale sõjamõllule. Uskuma peab, nii endasse kui teisesse.”

Proua Meida meenutas, kuidas NKVD ohvitser ülekuulamisel perekon-nafotolt kääridega mundris Alberti väl-ja löikas ja žestiga prügikasti viskas.

Tšekist eksis rängalt, ajaloo prügi-kasti lendas hoopis NSV Liit, eesti pere jäi.

HEINO TÕNISMÄGI

Märtsis palju masinaid väga soodsa hinnaga !!!

Täielik nimekiri soodushinnaga masinatest meie kodulehel

Siloking Duo 12 488 000.- 418 000.-	Taarup 2428 2,8m 106 000.- 89 000.-	Taarup 7420M 173 000.- 149 000.-	Taarup 4232CT 374 000.- 324 000.-
Taarup 2624 2,4m 97 000.- 81 000.-	Accord HL 1700 100 000.- 84 000.-	Accord MSC 6m 1 412 000.- 1 200 000.-	Rau Ikarus 24m 650 000.- 550 000.-

Hindadele lisandub käibemaks

Vampiir või rahvuskangelane?

Draculale külla sõites pole kasu ei GPSist ega võõrsil toodetud kaartidest – eksimise eest kaitsevad vaid kohalikud teede kaardid.

Rumeeniasse minnes tuleb valmis olla mõneks ootamatuseks. Esiteks, kuna umbes 30% riigi territooriumist katavad mäed, pole seal GPS-seadmest kasu.

Teetööde tõttu on Rumeenias ka palju teesulge, seega tekib tihti seisakuid, autosid lastakse kordamööda läbi kord ühes, kord teises suunas.

Draculi poeg

Samas on suuremad teed suhteliselt sõidetavad. Kõrvalteed on hullemas seisus, igasuguse autoga pole mõtet sinna sõitma minna. Rumeenia lahutamatu osa on mägilossid, neid jätkub pea igasse suuremasse asulasse.

Kõige tuntumad neist on mõistagi ühel või teisel moel seotud krahv Draculaga.

Kuulus vampiir, kes elanud sadu aastaid, on siiski vaid kirjaniiku väljamõeldud tegelane.

Tõeline krahv Dracula sündis aastal 1431 Sigischoara linnas, tema isa oli Valahhia vürst Vlad II Dracul. Poeg Vlad III hakati kutsuma Draculaks ehk Draculi pojaks.

Türgi vastu sõda alustades ei tuntud mingit halastust vaenlaste vastu, need aeti lihtsalt teibasse.

Türklaste väeülemale tegi Dracula erandi, ajades ta kullatud otsaga teibasse. Väidetavalt ajas krahv Dracula teibasse 40 000 inimest.

Müüdid räägivad, et julm valitseja jõi vaenlase verd, ammutamaks sellest jõudu. Ta hukkus

1476. aasta detsembris lahingus türklastega Bukaresti lähedal.

Draculal on Rumeenias rahvuskangelase maine, kuna tema poliitika tulemusena ei suutnud türklased Rumeeniat vallutada.

Varjatud varem

Kahjuks ei viida turistide vaatama tema õiget elukohta Cetatea Poienaris. Soovides sealseid kauni vaatega majavaremeid uudistada, tuleb turistil ise tee leida.

Valmis tuleb olla vähemalt kilomeetripikkuseks ülesronimiseks, kuna lossivaremed asuvad kõrgel mäe otsas.

Brasovi lähedal asub Brani linnake, kus on Bram Stokeri poolt kuulsaks kirjutatud Dracula loss – tegelikult pole see küll kuidagi Draculaga seotud. 1377. aastal ehitatud Brani loss pidi tähtsat kaubateed türklaste eest kaitsma. Õnneks jäi loss sõdadest laastamata ja on väga heas seisus.

Dracula sünnipaigana tuntud Sighisoara linn loodi tõenäoliselt XII sajandi lõpus, kui Ungari kuningas kutsus saksa kaupmehi ja käsitöölisi Transilvaaniasse.

See on üks kaunimaid ja paremini säilinud keskajegseid kindluslinnu kogu Euroopas.

Sighisoara peamine vaatamisväärsus on hästi säilinud keskajegne linnasüda, mille keskmes asub võimsa kellatorniga tsitadell. Tsitadellis paikneb maja, kus väidetavalt sündis Dracula.

TARMO PREMET Krahv Dracula sünnilinn Sigischoara.

Maaleht soovitab:

Maraton on energia!

Soodusregistreerimine 17. aprillini!

SEB
27. TARTU JOOKSUMARATON
23/10 km ja 23/10 km kepikõnd
10. mai 2009

Jooksupartner:

Meediapartner:

Autopartner:

Peasponsor:

Germalo Reisid – reisigurmaanidele

KULTUURIREISID:

HOLLANDI TULBID JA TUULEVESKID 22.–29.04; 22.–28.04
KLASSIKALINE ITAALIA 02.–09.05; 09.–16.05; 16.–23.05; 23.–30.05; 21.–27.07; 04.–10.08; 11.–17.08; 18.–24.08; 23.–30.08; 30.08.–06.09; 06.–13.09; 13.–20.09; 13.–20.10
TOSCANA ROMANTILISEMAD PAIGAD 25.–30.08
LÕUNA-ITAALIA – SORRENTO 24.–30.08; 30.08.–06.09; 06.–13.09; 13.–20.09
SITSILIA JA LÕUNA-ITAALIA 30.08.–06.09; 06.–13.09; 13.–20.09
SITSILIA koostöös Maalehega 19.–26.09; 26.09.–03.10
SITSILIA-MALTA 04.–11.10
PÕHJA-ITAALIA – LIDO DI JESOLO 28.07.–04.08
KORSIKA-SARDIINIA 02.–09.08; 23.–30.08
VENEETSIA-VIIN: KEISERLIK TEEKOND 30.05.–05.06; 16.–22.08

AUSTRIA-UNGARI 20.–26.07
MAJESTEETLIKUD ALPID 09.–16.08; 16.–23.08
ŠVEITS-AUSTRIA-BAIERIMAA 02.–08.08; 30.08.–05.09
AUSTRIA-BAIERIMAA 26.07.–01.08
EUROOPA SÜDA 09.–16.08
EUROOPA ELIITPAIGAD 26.07.–02.08
HORVAATIA-SLOVEENIA 01.–09.08; 19.–27.09
HORVAATIA 10.–18.07; 12.–18.07; 18.–25.07; 25.07.–01.08; 06.–12.09; 12.–19.09
ŠOTIMAA-INGLISMAA 05.–12.07; 12.–19.07; 19.–26.07; 26.07.–02.08; 09.–16.08
IIRIMAA-ŠOTIMAA 12.–19.07; 09.–16.08
SUUR IIRIMAA RINGREIS 19.–26.07; 26.07.–02.08; 02.–09.08
WALES 02.–09.08
LONDON-PARIIS 05.–09.07; 16.–20.08
PARIIS 02.–05.07; 23.–26.07; 20.–23.08

LONDON 09.–12.07
SUUR PRANTSUSMAA RINGREIS 26.07.–02.08; 02.–09.08; 16.–23.08; 23.–30.08
PRANTSUMAA, NIZZA 02.–09.08; 09.–16.08; 16.–23.08; 23.–30.08
PRANTSUSE RIVIERA JA PÕHJA-HISPAANIA 16.–22.08
PRANTSUSE RIVIERA – TAEVASININE RANNIK 02.–09.08; 09.–16.08; 16.–23.08; 23.–30.08
PORTUGAL-HISPAANIA-PRANTSUSMAA 30.08.–06.09
ANDALUUSIA 29.08.–06.09
SUUR HISPAANIA RINGREIS 09.–16.05; 16.–23.05; 23.05.–30.06; 30.08.–06.09; 06.–13.09
PORTUGAL 02.–08.05; 06.–13.09; 13.–20.09; 20.–27.09
LÕUNA-PORTUGAL 06.–13.09; 13.–20.09; 20.–27.09
MADEIRA sept–okt
KLASSIKALINE KREEKA 27.09.–04.10; 04.–11.10
KREEKA ODÜSSEIA 27.09.–04.10; 04.–11.10
KREEKA SAARED 11.–18.10

KREETA 18.–25.10
EGIPTUS 25.10.–01.11
TUNEESIA 11.–18.10; 18.–25.10; 25.10.–01.11
MAROKO 13.–20.09; 20.–27.09
KESK-NORRA 30.06.–06.07; 08.–13.07; 09.–14.07; 15.–21.07; 23.–29.07; 30.07.–05.08; 09.–15.08
PÕHJA-NORRA JA NORDKAPP 01.–09.07
SÜGISVÄRVIDES LAPIMAA 10.–13.09
GOTLANDI SAAR 03.–08.08; 06.–11.08; 09.–14.08
AHVENAMAA 11.–14.06; 18.–21.06; 25.–28.06; 02.–05.07; 09.–12.07; 07.–10.07; 14.–17.07; 16.–19.07; 23.–26.07; 04.–07.08; 11.–14.08; 18.–21.08
PETERBURI 12.–14.06; 11.–13.07; 15.–17.08
PRAHA 15.–18.06
EKSOOTIKAREISID:
JAAPAN 02.–11.05; 12.–22.05

MEHHIKO 26.04.–09.05; 08.–21.11; 22.11.–05.12
HIINA 22.–28.04; 22.–30.04; 02.–08.10; 02.–10.10
TÜRGI 03.–10.10
IISRAEL 30.03.–08.04. nov
SÜÜRIA JA JORDAANIA 19.–28.04. nov
USA 18.–29.10
PERUU 13.–22.10
TAI 27.10.–08.11; 09.11.–21.11. aastavahetus 2009/2010
ISLAND 06.–11.07; 10.–15.07; 14.–19.07; 18.–23.07; 22.–26.07
GRÖONIMAA-ISLAND 29.06.–06.07
MALAIISIA ja SINGAPURI kultuuri- ja puhkusereis 15.10.–27.10
BRASILIA-ARGENTIINA nov
KUUBA aastavahetus 2009/2010
NEPAL okt
KANADA sept
INDIA nov
AUSTRALIA nov

REIS	KUUPÄEV	HIND	TRANSPORT, MAJUTUS, LISAINFO	FIRMA
Klassikaline Itaalia ringreis (11 päeva)	4.–14.04. (suur reede Roomas) 3.–13.06., 9.–19.07., 19.–29.08., 22.09.–2.10., 22.10.–1.11.	Superhind 4890.– 5290.–	Buss, hotell, kamping	Viin – San Marino – Vesuvius – Pompei – Napoli – Capri saar – Sorrento – Rooma (Colosseum, Trevi purskkaev, Panteon jne). Vatikan (Rooma paavsti residents, Vatikani muuseum koos Sixtuse kabeliga) – Pisa – Firenze – Veneetsia.
UUDIS! Hollandi lillefestival	21.–28.04. (lisabuss), 22.–29.04.	4480.–	Buss, hotell	Amsterdam: Amsterdami lilleturg, Zaandami vabaõhumuuseum jne. Brüssel.
Hispaania puhkus (15 päeva) läbi Monaco–Monte Carlo–Nice–Cannes–Costa Brava rannik (Lloret de Mar)	25.04.–9.05. , 6.–20.06., 12.–26.09., 24.06.–8.07., 25.07.–8.08., 15.–29.08., 1.–15.10., 22.10.–5.11.	6190.– 6690.– 5890.–	Buss, hotell, kohapeal 6 h/s ja ö/s rootsi lauas	Monaco–Monte Carlo–Nice–Cannes–Costa Brava rannik (Lloret de Mar)–Salvador Dali muuseum–Monserrat' munkade kaljuklooster–Barcelona–Marinelandi veelõubustuspark, flamenco–Andorra–Šveits–Liechtenstein.
Hispaania puhkus (12 päeva) läbi Monaco–Monte Carlo–Nice–Cannes–Costa Brava rannik–Lloret de Mar–Barcelona–Andorra	21.04.–2.05. , 2.–13.06., 18.–29.09., 20.06.–1.07., 25.07.–5.08., 19.–30.08., 27.09.–8.10., 7.10.–18.10., 22.10.–2.11.	5390.– 5790.– 4990.–	Buss, hotell, kohapeal 4 h/s ja ö/s rootsi lauas	Monaco–Monte Carlo–Nice–Cannes–Costa Brava rannik (Lloret de Mar)–Salvador Dali muuseum–Monserrat' munkade kaljuklooster–Barcelona–Andorra.
Horvaatia – Sloveenia (10 päeva)	10.–19.04., 26.04.–5.05. , 16.–25.05., 1.–10.09., 4.–13.09., 3.–12.06., 21.–30.08., 25.06.–4.07., 14.–23.07.	3790.– 4290.– 4390.– 4590.–	Buss, hotell, h/s lisatasu eest	Sloveenia (Ljubljana–Postojna koobastik). Horvaatia (Zagreb–Plitvička looduspark–Dalmaatsia rannik–Zadar–Dubrovnik–Split–Istra poolsaar–Pula).
Sloveenia – Horvaatia – Bosnia ja Hertsegoviina ringreis koos puhkusega (13 päeva)	10.–22.04., 26.04.–8.05. , 16.–28.05., 3.–15.06., 2.–14.09., 6.–18.09., 25.06.–7.07., 14.–26.07., 1.–13.08., 18.–30.08.	4590.– 4990.– 5490.–	Buss, hotell, 4 h/s lisatasu eest	Sloveenia (Ljubljana – Postojna koobastik) – Horvaatia (Zagreb – Plitvička looduspark – Dalmaatsia rannik – Zadar – Dubrovnik – Split – Istra poolsaar – Pula) – Bosnia ja Hertsegoviina.
Hispaania – Portugali – Maroko ringreis	6.–26.05., 23.09.–13.10.	10 990.– 11 980.–	Buss, hotell	Biskaia laht – Bilbao – Burgos – Madrid – Toledo Portugal (Lissabon, Cabo da Roca, Sintra ja Portugali lõunarannik. Algarve, Lagos, Cabo de Sao Vicente) – Sevilla – Cadiz – Maroko (Rabat, Casablanca, Marrakech, Ceuta) – Gibraltar – Granada – Barcelona – Andorra.
UUDIS! Fantastiline Põhja-Norra, imelised Lofoodi saared ja Lapimaa	8.–14.07.	4690.–	Buss, kamping, h/s lisatasu eest	Rovaniemi, Alta, Lyngenfjord, Tromsø, Narvik, Lofoodi saarestik, Kiruna, Kemi, Oulu.
Unelmate Kesk-Norra	16.–22.06., 30.06.–6.07., 8.–16.07., 16.–22.07., 29.07.–4.08., 18.–24.08.	4690.–	Buss, laev, kamping	Oslo – kuningaloss, Akershusi kindlus, Vigelandi skulptuuride park. Bergen – Bryggen, kalaturg. Steinsdalsfossen ja Vorinossen juga, Hartangervidda mägiplatoo ning tundra. Stockholm, Helsingi.
UUDIS! Aiandusnäitus Schwerinis, Berliin ja Põhja-Saksamaa	14.–21.06., 23.–30.07.	3790.–	Buss, hotell, h/s lisatasu eest	Bremen–Lübeck–Hamburg–Schwerin (aiandusnäitus "BUGA 2009")–Wismar–Warnemünde–Rostock–Berliin.
UUDIS! Pariis–Loire'i oru lossid–Bretagne ja Normandia	16.–26.05. , 27.06.–7.07., 29.08.–8.09.	4990.–	Buss, hotell, h/s lisatasu eest	Pariis: Versailles, Louvre, Eiffeli torn, Triumfikaar, Jumalaema kirik, Grand Opera, raekoda, Pompidou, Concorde'i väljak, Sacre'Coouri ja La Madeleine'i kirik, laevasõit Seine'i jõel jne. Amboise'i, Chambord'i, Usse (Okasrooside) lossid, Nantes, Mont–St.–Micheli klooster jne.
Prantsuse Riviera ringreis väikese puhkusega	16.–28.05. (külastame Cannes'i filmifestivali), 27.06.–9.07., 22.07.–3.08., 29.08.–10.09.	5690.–	Buss, hotell	Milano (Itaalia) – Monaco – Monte Carlo – Nice, Saint Tropez – Grasse – Avignon – Orange (Prantsusmaa) – Genf – Lausanne – Bern (Šveits) – Würzburg (Saksamaa).
Suurbritannia Kuningriik ja Iiri Vabariik	21.07.–7.08.	10 690.–	Buss, hotell	York, Edinburgh, Blair, Loch Nessi järv, Inverness, Glasgow, Belfast, Dublin, Kerri "kuldne ring", Cardiff, Coventry, Stratford, Oxford, London, Brüssel. Saladuslikud paigad: Newgrange – kuninglik ja püha Cashel-Glastonbury, legendaarne Avalon, Stonehenge'i saladuslik tempel, Avebury viljakuskeskus.

Virus Reised

Reisikalendar 2009

Tallinn, Narva mnt 7–347, III sissepääs, III korrus. Tel 610 9321, 610 9322, 5819 0242, tallinn@virureisid.ee

Jõhvi, Keskväljak 9. Tel 337 0594, 337 1216, 5819 0240, 5819 0241, viru.reisid@net.ee

Tartu, Lõuna-Eesti Turismikeskus, Turu 2 (bussijaam). Tel 734 4190

Pärnu, Pärnu Reisibüroo, Rüütli 32. Tel 444 5105

NB!
Eelregistreerijatele bussikohtade broneerimine seniks, kuni kohti jätkub!NB!
Kindlasti helista ja küsi infot ning vaata meie kodulehekülge www.virureisid.ee

Püsklientidele ja gruppidele soodushinnad!

Tõeline Kariibimere muusika, eksootilised artistid, lõunamaised tantsud, enneolematud maitseelamused, kirevad kokteilid, ja kirglikud inimesed – Sul on kõigest sellest võimalus osa saada siinsamas ja nüüd!

Märtsis ja aprillis läheb Tallinn–Stockholm liinil kuumaks!

Caribbean NIGHTS

at

TALLINK

Kruisi hind

al. 634 EEK

• kajutikoht B4 kajutis

Kruisi hind koos buffé õhtusöögiga

al. 958 EEK

• kajutikoht B4 kajutis
• üks buffé õhtusöök vabalt valitud suunal

Kruisi hind koos à la carte õhtusöögiga

al. 1020 EEK

• kajutikoht B4 kajutis
• 3-käiguline erimenüüga õhtusöök à la carte restoranis Piazza vabalt valitud suunalEnne reisi palume tutvuda AS Tallink Grupp reisitingimustega ja vaata lisainfot www.tallink.ee. Broneeri telefonil 6409 808, Tallink online' s ja reisibüroodes üle Eesti.

"Kevadaiaaga" samal ajal ja samas kohas "Oma kodu", "Oma suvila", "Eluasemeturg" ja "Sisustal" messid.

Info, messikülastuspaketid, sooduspääsmed Soome Messide esindajalt Eestis – Profexpo OÜ, tel 626 1347 www.profexpo.ee/soomemessid

LEIA KEVADE MÄRKE SOOME SUURIMALT AIANDUSMESSILT

Kevadaed09

26.–29.3.

HELSINGI MESSIKESKUSES

MAALEHEGA
Sitsiiliiasse

Traditsiooniline Maalehe lugejareis. Hind 13 290 krooni. Reisid toimuvad 19.–26. septembrini ja 26. septembrist 3. oktoobrini 2009.

Lähem info ja eelregistreerimine telefonil 661 3360, www.germalo.eeGERMALO
REISID

Jälgige ka järgmisi reklaame!

Maaleht

EPK **EESTI PÖLLUMEESTE KESKLIIT**
Central Union of Estonian Farmers

“KUTSESÜSTEEMI ABI TÖÖJÕU KVALITEEDI SÄILIMISEL PÖLLUMAJANDUSVALDKONNAS”

ÜLERIIGILINE INFOPÄEV 20. MÄRTSIL KL 11-16.
Koht: Olustvere teenindus- ja maamajanduskool, mõisahooned. Eelregistreerimise tähtpäev: 16. märts. Kontakt ja registreerimine e-posti aadressil riisenberg@hotmail.com, tel 524 5875.

Infopäeval antakse osalejatele ülevaade Eesti kutseühenduste, kutseandmisest põllumajandusvaldkonnas. Räägitakse ka põllumajandusvaldkonna kutseksamitest, konsultatsioonidest ning täiendõppe läbiviimisest ja võimalustest. Infopäeval on ette nähtud ka diskussioonipaneel, kus ootame kõiki osavõtjate arvamusi ja ettepanekuid põllumajandusvaldkonna kutseandmise süsteemile.

 Kutsekoda

www.eptk.ee

Wojciech Tomczyk
Nürnberg

Peaosades: Aarne Üksküla, Katariina Lauk

Tõlkija: Hendrik Lindepuu

Lavastaja: Aare Toikka

Kunstnik: Hardi Volmer

16. märtsil kell 19.00 Keila Kultuurikeskuses
7. ja 8. aprillil kell 18.00 Rahvusraamatukogu Teatrissaalis

Piletid müügil Piletilevi ja Piletimaailma müügipunktidest ning Rahvusraamatukogu infoletis.

Maaleht

JÄRJELÜTT

Kui talumehed riiki juhtisid: THEODOR POOL

7. LII SAMMLER

Omesti leidis Pool end kaks kuud hiljem põllutööstri ametikohalt. 9. mail 1919 seisid Theodor Pool pidulikkude musta smokingisse riietatult Asutava Kogu ees, tal tuli põllutööstri rina välja töötada maaseadus ja ellu viia maareform.

Maa andmine selle harijate kätte polnud Theodor Pooli jaoks uus mõte. Juba enne Asutavasse Kogusse valimist oli ta koostanud kavandi “Maa küsimus Eestis”.

1. Kõik mõisad Eesti vabariigi piirides tunnustatakse riigi omandiks ja sünnitavad riigi maa tagavara, millest kõigile ilma maata kodanikkudele ja väikemaa omanikkudele maad, välja töötatud plaani järgi, antakse.

2. Igaihele, kes ise maad harida tahab, on riik kohustatud riigi maatagavarast nii palju maad andma, kui see maatahtja perekonna tööviimele vastab.

3. Enne maa väljajagamist muretseb riik selle eest, et maa harimata ei jääks. Selleks otstarbeks renditakse maa soovijatele välja 1–6 aasta peale.

Minister kolmes valitsuses

Põllutööstri ametisse jäi Pool kolmes valitsuses. Esimene neist oli Strandmanni oma, kus koos töötasid Eesti Sotsiaaldemokraatlik Töölise Partei, Tööerakond ja Rahvaerakond.

21/V 19. Prooviks katsun kirjeldada oma kaaslasti uues kabinettis... Strandmann – raske defineerida, mida kujutab. Mõistust näib tal olevat. Kuid puudub iseloom – karakter, mis teda eraldaks.

Kukk – sellele mehele sümpatiseerin kõige enam. Mees, kel karakteri on. Iga kord üllatab mind oma selge vaate, terava kalkulaatsiooni ja kindla küsimuste ettepanekuga. Öieti pean teda juhtivaks – tooniandjaks – jõuks. Et ta töömees ja tark mees on, teadsin ju enne. Kuid sellegipärast üllatab iga koosolek, leides uusi huvitavaid pöördeid teemas.

Poska – Kuke järel teine huvitav individuaalsus. Meeldib juba välimuse poolest, gentelmann, eht diplomaadi välimus ja kombid. Meeldib ka ta läbikäimine (Strandmanniga läbi käies tundub, nagu ei oleks ta mitte õiglase sinu vastu). Terava mõistuse ja loogilise kõnega. Igatahes loen teda ideaalseks valitsejaks.

Jaakson – kohati kaunis sümpaatne, kuigi nii relieflik ei ole kui kaks eelnimetatut. Lepik – saab igatahes hästi koos asja ajada. Sotside iseäralikkus on kõigil, et neil liig vähe iseseisvust on. Iga tühja asja pärast kipuvad fraktsioonilt nõu küsima. Kuid hea, et nad kangekaelsed ei ole. Kui neile väikese epistli ärapead, annavad kergesti järele. Kõige teravmeelsem on kahtlemata Oinas – tema orienteerub kiiresti, oskab seisukohta võtta ja ei küsi nii väga publikumi arvamuse järel.

Kartau annab kergesti järele, kui temaga on vaield. Kuid iseseisvust ei näi tal sugugi olevat. Algupäralsi ideesi leiab niisama vähe. Paistab – nii haavav kui see ka ütelda on (troostin end sellega, et kui need read kord iganes ilma silmi satuvad, siis kõigist kõnealolevaist enam ühtegi järel ei ole) kaunis tühine isik olevat.

Palvadre – minu meelest vähe fanaatiker, ehk tugev dogmatiker olevat. Kõstner olevat energiline ja tööjõuline mees – praegu aga viibib alles Londonis.

Vastuolu Tõnissoniga

Esimene suurem sõnasõda tuli Theodor Poolil pidada Asutava Kogu koosolekul 7. oktoobril. Saalis tõusis püsti Jaan Tõnisson, kes kuulutas, et kuna vastupidiselt rahvaerakonna ettepanekule tahetakse kõiki maid korraga üle võtta, oleks huvitav kuulda, missugused kavatsused on riigil selle kohta, ehk kas tal ülepea kavatsusi on.

Järgneb

WWW.MAALEHT.EE

2.–8. märts

1. “Aasta isa sai DNA-testi abil rongaisa tiitlist lahti”. Rein Raudvere
2. “Välismaine võõrasema saadab eestlastele mürgitatud õunu”. Heli Raamets
3. “Kohalikele tööd otsivale meelele näidatakse sajandi ehitusel trääsa”. Rein Raudvere
4. “Vali oma tähtkujule sobivad taimed aeda”. Online
5. “Palga vähendamine on küllalt keeruline”. Silja Lättemäe
6. “Toalillega halva energia vastu”. Online
7. “Saada mehine naistepäeva tervitus siit”. Online
8. “Lätis leiti ühest hauast naine ja hobune”. Online
9. “Video: talutehnikaga juhtunud õnnetused”. Online
10. “Maanais lugu: täitanud kleidiga tüdrukust traktoristiks”. Online

Estonia Latvia Programme
Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

„Pärandkultuuri väärtused ühise keskkonna- ja kultuuriruumi osaks“

tutvustamise teabepäevad toimuvad:

- kolmapäeval, 18. märtsil 2009 algusega kell 10 Võru Maavalitsuse III korruse saalis aadressil Jüri 12, Võru
- kolmapäeval, 18. märtsil 2009 algusega kell 15 Valga Maavalitsuse saalis aadressil Kesk 12, Valga

KAVAS:

- Lembitu Tarang: pärandkultuuri tähendusest ja tähtsusest
- Jürgen Kusmin (RMK): pärandkultuuri objektide leidmisest ja arvelevõtmisest
- Vaike Pommer (RMK): Eesti ja Läti pärandkultuurialasest koostööprojektist ja kavandatud projektitegevustest

RMK Lähemat teavet projekti ja selles osalemisvõimaluste kohta saab www.rm.k.ee või www.metsaselts.ee. Täpsem info: Vaike Pommer, telefon 514 3838

Me ei unusta Teid...

60. AASTAT 1949. AASTA MÄRTSIKÜÜDITAMISEST Mälestuste- ja meenutustepäev

25. märtsil 2009

11.00 – Jumalateenistus ja kontsert Tartus, Pauluse koguduse kirikus
12.00 – Lillede ja pärgade panek mälestusmärgi Rukkilill juures
13.30 – Meenutades Siberi teid ...

Eesti Põllumajandusmuuseumis, Pargi 4 Ülenurme (bussid väljuvad kell 12.45 Rukkilille juurest)
Kas Siberist võinuks saada meie kodumaa ...
PhD Aigi Rahi
Meenutused Siberis veedetud aastatest ja taas kodus...
(Maie Erikson, Mart Kriit, Valli Arrak, Udo-Vello Lamp, Elju Andre jt)
Mälestused 1949. a märtsiküüditamisest...
Enn Tarto

Laule Haaslava meeskoorilt
Avatud fotonäitus
Pikk tee teadmatusse – ühe pere lugu
küüditatu Mart Kriidi erakogu põhjal

www.epm.ee
Tel: 738 3810

MTÜ Tartu Memento
Eesti Põllumajandusmuuseum

EUROÜLIKOOOL

Toimetulek haritud Euroopas

Bakalaureuseõpe

- ★ Keskkonnakaitse
- ★ Ärijuhtimine
- ★ Rahvusvahelised suhted
- ★ Sisekujunduskunstnik-disainer
- ★ Moekunstnik-disainer
- ★ Tõlk/tõlkija, filoloog

Magistriõpe

- ★ Keskkonnakaitse
- ★ Ärijuhtimine
- ★ Regionaalsed rahvusvahelised uuringud
- ★ Kunstiteadus
- ★ Tõlk/tõlkija, filoloog

11 akrediteeritud õppekava

Infopäevad 2009. aastal: 17. märtsil ja 28. mail algusega kell 17 Mustamäe tee 4 saalis.

Dokumentide vastuvõtt alates 1. juunist

Lisainfo: tel 611 5801, euro@eurouniv.ee
Euroülikool, Mustamäe tee 4, 10621 Tallinn
www.eurouniv.ee

Astu Sisekaitseakadeemiasse!

AVATUD UKSED 17. MÄRTSIL 2009
Lisainfo ja registreerimine www.sisekaitse.ee

Mida saab Sisekaitseakadeemias õppida?

Politseikolledž	Päästekolledž	Piirivalvekolledž	Justiitskolledž	Finantskolledž
Konstaabli eriala*	Päästja eriala*	Piirivalvuri eriala*	Vanglaametniku eriala*	Maksunduse- ja tolli eriala**
Kriminaal-politsei eriala**	Päästespetsialisti eriala*	Piirivalve-ohvitseri eriala**	Korrektsooni eriala**	
Korrekaitse-politsei eriala**	Päästekorraldaja eriala*	Päästeteenistuse eriala**		

Lõpetajaid ootavad:

Vabaduse valvur

Politsiamet, Päästamet, Piirivalveamet, Vabaduse valvur, Maksu ja Tolliamet

*kutsehariduse tase
**rakendus kõrghariduse tase

Eesti rahvusloomaks kärp!

Piiratakse kiirust

Viimasel ajal on Eestimaa teedel toimunud arvukalt liiklusõnnetusi. Ehkki paljud õnnetusse sattunud juhid kiiruseületamist ei tunnista, on korraldajate sõnul peamine õnnetuste põhjus siiski teeloludele mittevastav sõidukiirus.

Talvel on meie maanteedel piirkiirus 90 km/h. "Naeris" uuris, kui kiiresti meil tegelikult kihutatakse. Selgitusi nõustus andma vanemkomissar Põõsa Võmm.

"Kiirused on tohutud," lausus P. Võmm. "Paljud uute ja võimsate autode omanikud ei arvesta, et loodusseadused kehtivad ka nende suhtes. Veelgi enam – võimas auto ning mõni promill veres tekitavad tunde, et Newtoni seadused on vaid rumalatele."

Mida laiemas taustsüsteemis liiklust vaadelda, seda hüllemaks asi läheb. Kui lauto liigub 90 kilomeetrit tunnis, siis planeedi pöörlemist arvestades on sõiduki kiirus juba enam kui 1670 kilomeetrit tunnis.

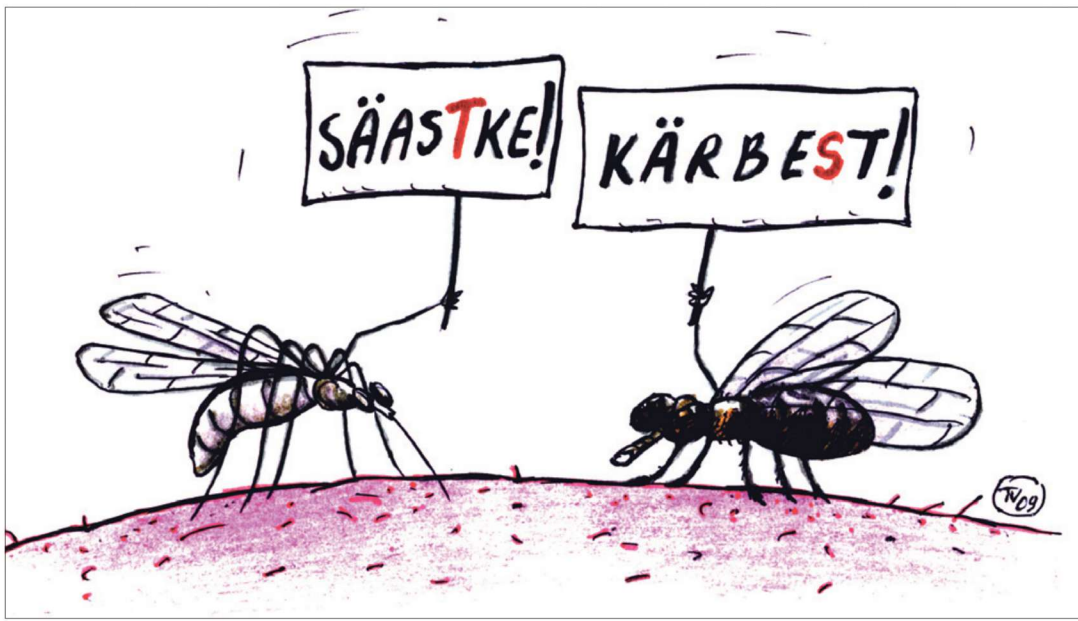
Sellega kiiruseületamine veel ei piirdu. Kui suunamine kiiruseõhiku liiklejale veidi kaugemalt, lisandub eelnevale 107 218 kilomeetrit tunnis, millega Maa tiirleb ümber Päikesele. Ning kui sellise kiirusega kihutav juht on ebakaines olekus või ei hoiu pikivahet, pole õnnetus mägede taga.

Me oleksime naiivsed, arvates, et sellega juhtide eksimused lõpevadki. Edasine analüüs toob esile veelgi räägimad rikkumised. Arvestades, millise kiirusega liigub meie galaktika Lõvi tähtkuju poole, saame autojuhtide keskmiseks liikumiskiiruseks juba 2 144 360 kilomeetrit tunnis.

Siin peitubki põhjus, miks paljud korraldajad juhid kurdatavad, et liiklus on viimasel aastatel väga närviliseks muutunud ning tavaliste plekimõlkimiste kõrval on kasvanud ka inimohvritega õnnetuste arv." Võmmi sõnul kavandab siseministerium koostöös maa-ametiga lähiajal aktsiooni, et ülekaate läinud liiklust rahustada. Esimese meetmena paigaldatakse kiirust piiravad liikluskirjed Linnutee ning selle naaberlaktikate Suure ja Väikse Magalhãesi Pilve vahelisele trassile, pärast põhjalikku analüüsi vajaduse korral ka kurikuulsale Ussisoo lõigule.

SERGEI KRAANA,
murelik liikleja

KOKSTI!
moor vassis
vaar mossis
A. ITSKOK

TARMO VAARMETS

TALULIIDU NÄPUKAD

- Maamajandus vajab simuleerimist.
- Ostan söödaisu.
- Müüa rehepeksu- ja kuulamismasin.
- Punkborreliooosi nakatumine kahekordistus.

TIIA SOASEPP

ANEKDOOT

Kaks päti prügimäel.
"Oled kuulnud, et meil on kriis?"
"Mis mõttes kriis?"
"Noh, kas sul näiteks mõni tuttav miljonär on?"
"Ei ole?"
"Kohe on!"

TÖRRE PÕHJAST

Sõnad on nagu raha – pole midagi nii tarbetut, kuni sa neid kasutama ei pea.

SAMUEL BUTLER

AUSÕNA!

KADRI TÕÜR

VAATAKS TÕTT

WOLFGANG DRECHSLER: "Alati kui Eestis algab suvi, tõstab valdade haldusreform jälle Loch Nessi koletisena oma jäljed pead."

Eesti Päevaleht, 9. juuni 2008

PEALT KUULDUD 2008

- Neiu nr 1: "... ja ta võttis mehe avasili vastu."
Neiu nr 2: "Avajalu."
5. veebruar – Tallinn
- Noormees seletab suuremale seltskonnale: "Nüüd olengi kodutu, töötu, kõrgharidusega prole."
Preili seltskonnast: "Ja kõik ühe päevaga?"
Noormees: "Jah."
29. mai – Tartu, Lossi 3, kohvik
- Ostja bensiini eest makstes: "Mis, bensiin on odavamaks läinud või?"
Müüja: "Ei ole."
Ostja: "Ah pole või? A võib-olla siis enne lihtsalt oli kallim?"
Müüja (arupidavalt): "See võis küll olla jah."
8. aprill – bensiinijaam
- 2. klass. Väike tüdruk segab tundi ja õpetaja õrnalt tutistab teda. Tüdruk tõuseb püsti ja röögatab: "Kuradi pedofiil, kui sa mind veel puutud, ma kutsun isa kooli ja ta lööb su kasti!"
23. mai – kool
- Õpitakse võõrsõnade õigekirja.
Õpetaja: "Aga kas te teate, mis see gladiool on üldse?"
Poiss: "See oli see, naissoost gladiaator, eks ole?"
20. mai – Kuressaare

TÕSI TAGA

- Köva sõna võib vabalt öelda ka sosinal.
- Viimasel ajal on pealinna nõnda palju pistiseskandaale, et tuleks luua munitsipaalkapo.
- Tsaariajal oli tavapolitseinik kardavoi ja lamav politseinik lamavoi.
- Alkoholivaba õlut on lihtne teha – tuleb vaid lasta tavaline õlu läbi inimfiltrit.

ANDRES ÜLVISTE

- Koolis vähendatakse emakeeletunde. Kooli lõpetajale jäägu vaid aabitsatarkus.
- Turismifirmadel on madal aeg – korraldavad reise ainult Madalmaadesse.
- Eestis on e-mail, Lätis l-mail.
- Julge naise rind on silikoonist.

JÜRI PAET

TARMO VAARMETS

- Keskealine, tugeva kondi ja tugeva häälega naisterahvas telefoni: "Kuule, me tahaks sind endale esinema kutsuda. Vaat, me korraldame varsti kodutütardele siukse pidžaamaõhtu, ja oleks tore, kui sa tuleks sinna seksist rääkima. Noh, et sul on selles asjas kogemusi."
5. mai – buss nr 18
- Kõnnib poe eest mööda noormees, endal suitsev sigaret näpus. Temale ligineb üks asotsiaalse välimusega vanem meesterahvas tõenäoliselt kavatsusega talt suitsu küsida. Vanem mees: "Peremees! Ehk oleks..."
Noormees (kiirelt vahele segades ja mööduvale autole näpuga osutades): "Vahi värki! Ratastega sisepõlemismootor!" (ja jalutab edasi).
22. aprill – Tartu
- Noored arutlevad autos dollarikursi üle, et Ameerikas šopates on hea arvestada summat Eesti kroonidesse (kurs 10:1).
Selle peale kostab vanem naisterahvas: "See on sooduskursus kehvadele matemaatikutele."
22. aprill – Tallinn
- Ema (vaatab televiisorist muusikakanalit): "Oi, see on ju... Jumal!"
Tütar: "Ei, see on väga noor Mick Jagger."
2. märts – Tartu

Allikas: <http://www.otseelust.com/>

VILDE VAADE

ANTON VILDE
taksojuht

Tere teile, kes te majandusraskuste kiuste lugemisostust minetavad ei ole!
Käesolevaga teen ettepaneku, milline peaks õige radikaalne haldusreform välja nägema.

Eestis olgu neli regiooni: Põhja, Lõuna, Lääne ja Ida regioon. Linnad jätkaksin alles (eriti Mõisaküla ja Kallaste), aga kõik vallamajad paneksin kinni.

Ma käivitaksin hoopis liikuva vallamaja ehk teisisõnu ratastel vallavalitsuse ja -volikogu. Selleks sobiks hästi mõni suurem buss.

See tähendab, et mööda Eestit sõidab ringi (kui külateed kannatavad) neli kihutatavat vallamaja, igaüks neist omas regioonis. Ja siis ratastel vallamaja pöörub küllast külle, igas kohas peatub see vähemalt korra kuus neli tundi ning inimesed saavad seal oma asjad aetud.

Tuleb vaid vallamaja liikumisgraafikut vaadata, mis asub suletud kaupluse, postipunkti ja raamatukogu vahetus läheduses, soovitatavalt kõige käidavamas kohas aknaklaasi peal, aga mitte kaugemal kui kaheksa kilomeetrit lähimast talust.

Paneksin koos vallamaja-ga käima terve karavani, mis on omavahel ühendatud: esimesena tuleb liikuv vallamaja, siis pangabuss, kauplusebuss, postibuss ja raamatubuss.

Nii et kui inimene saab vallamajas asjad aetud, võtab ta pangast raha, läheb seejärel toidupoodi, ostab postitöötaja käest margi ja ümbriku ning paneb kirja teele. Kui kultuuri jaoks mahti jääb, ostab või laenutab eneseabiraamatut, et eluga kursis olla.

Minu arvestuste järgi hoiaksime nii kokku vähemalt 101 miljonit krooni (pluss käibemaks, miinus tulu- ja maamaks) kvartalis.

P. S. Olen kahe käega selle poolt, et Riigikogu liikmetel palk tõuseb. Mõeldav vaid – nad turgutavad sellega meie majandust. Ah et kuidas? Nad kohtuvad ju valijatega kallites restoranides, ööklubides ja spaades – jätvad sinna oma raha, neid teenindav koht seega teenib, firmaüksed on valla ning inimestel on tööd.

Nii et – rohkem raha rahvasaadikutele! Ja kohe! Ainult tänu nendele meil veel meeleelelatus on!

ISSN 1406-2984

MAGNETTORM

R, 13.03:
kerge geomagnetiline mõju

metsakava.ee Eesti Metsakorraldus

Hea Metsaomanik

Metsamajandamiskavade toetused katavad Teile kuni 100% meie poolt koostatud kava kuludest.

Tel 766 8057, Mob 508 9402, E-post: info@metsakava.ee

OSTAME KASVAVAT METSA JA METSAMAAD

Hind kuni 120 000 kr/ha, ka läbi raiutud ja hüpoteebiga

Ettemaksu võimalus, abi asjaajamisel

LANDEKER OÜ
Rapla, Tallinna mnt 22/24
Telefon 517 9866, 511 0415, 489 4055
Faks 489 4962

ILM EESTIS

	N	R	L	P	E	T	K
TALLINN	☉+1	☀ -4 ☉+3	☀ -1 ☉+3	☀ -1 ☉+3	☁ -2 ☉+2	☀ +1 ☉+3	☀ -1 ☉+1
TARTU	☉0	☁ -8 ☉+2	☀ -4 ☉+2	☀ 0 ☉+2	☁ -4 ☉+2	☀ -2 ☉+2	☀ -6 ☉+1
PÄRNU	☉+1	☁ -6 ☉+3	☀ -1 ☉+3	☀ -1 ☉+3	☁ -3 ☉+2	☀ -3 ☉+3	☀ -6 ☉+2
KURESSAARE	☉+1	☁ -1 ☉+1	☀ 0 ☉+2	☀ -1 ☉+2	☀ 0 ☉+4	☀ +2 ☉+3	☀ 0 ☉+1
VÖRU	☉+2	☁ -5 ☉+2	☁ -7 ☉+4	☀ -3 ☉+3	☁ -2 ☉+3	☀ -2 ☉+3	☀ -7 ☉+2
JÕHVI	☉+1	☁ -5 ☉+1	☀ -3 ☉+2	☀ -2 ☉+3	☁ -4 ☉+2	☀ -1 ☉+3	☀ -3 ☉+1
PAIDE	☉0	☁ -8 ☉+2	☀ -5 ☉+2	☀ 0 ☉+2	☁ -5 ☉+2	☀ -3 ☉+3	☀ -6 ☉+2

TAIMI PALJAK

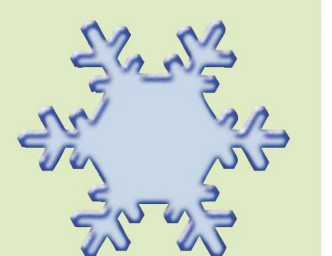
NÄDALA PROGNOOS

Madalrõhkonna aeg Läänemere ääres on läbi saanud ja tõusev õhurõhk on roheline tuli kõrgrõhkonnale, mis Laadoga jää kohalt Peipsi taha hiilib ning oma läänetiiva laupäevani üle Läänemere idakalda laotab.

Vähenev niiskusepagas ja kõrgrõhkonnaga piires valitsevad laskuvad õhuvoolud pilvede kujunemisele kaasa ei aita ning suured sadu lähapäevad ei tööta. Tuul puhub lõuna-kaarest ja on võrdlemisi nõrk.

Rahulikel öödel langevad öised minimaalsed näidud -2 kuni -8°ni, aga kus taevast pikalt selge pühib, seal -10 kuni -12°ni. Päeval tõuseb õhutemperatuur 0 kuni +5°ni.

Pühapäeval on kaardipildis ülekaal veel kõrgrõhkonnal, kuid läheneva madalrõhulohu pilvekiihi jõuab osa ka üle Läänemere ja võib mõnes kohas märga lund poetada. Külma on öösel veidi vähem - kuni 5 pügalat ja päeva konto kerkib kindlalt plussi poolele.

Esmaspäevaks toob madalrõhulohk lörtsi ja vihma. Lõuna- ja edela-tuul tuugevne üle 10 m/s, saartel 15 m/s, õhtupoole pöördub läände.

Õhutemperatuuril on see üks mahedamaid - mõnest külmakraadist õõ kul kerkib hommikuks temperatuur jõudsalt ja päev on kõikjal 1-5 soojakraadiga.

Teisipäevaks pilvekiiht hõreneb ja kohatised sadu tulevad põhiliselt lört-sina. Mõõdukalt tuugev läänetuul laseb öisel õhutemperatuuril vaid paar kraadi alla nulli langeda, päev pakub taas pehmust.

Kolmapäevaks aga keerduv Peterburi taha jõudnud madalrõhulohus tsükklon, mis Läänemere ääres tuule loodesse pöörab ja tuugevaks paisutab.

Põhjakaarde pöörduv õhuvool toob meile külmema õhu, mis öösel laseb minimaalsetel näitudel taas -5°st allapoole langeda ja keskpäevased tunnid piirduvad vaid 1-2 soojakraadiga, nädala teisel poolel aga jäävad 0° lähedale toppama.

Talvest villand! Millal kevad tuleb?

Maalehe ilmatargad annavad lootust, et kevad tuleb soe, kuigi võrdlemisi hiline.

Hiiumaa ilmatark Valter Voole ütleb, et kui neil on sagedasti 1. aprillil lund sadanud, siis paistab, et tänavu ei saja.

Valter Voole Hiiumaalt:

Kevadiselt soojaks läheb meil aprilli alguses. Pärast normaal-ajal, tavaliselt nii ongi olnud. Aga eks seda sooja hoiu kinni ka meri, mis praegu jääs.

Kui siiani on mitu nädalat järjepanu võrdlemisi tuulevaiksed ajad olnud, siis lähiajal on oodata tuugevamaid tuuli. See võib jää meres hunnikusse ajada.

Just täna (ilule - R. R.) nägin koduaknast paari-kolme kuld-nokka lendamas. Esimeste ränd-lindude nägemine ütleb küll ilma-de kohta vähe, aga vahel on vähegi palju.

Kipun uskuma päris ilusat aprilli. Vaatamata sellele, et ilmad on muutlikud. Kevad tuleb keskmiselt soe.

Elmar Kuus ehk Kuuse-taht Põlvast:

Kannatada pole enam kaua, varsti on kevad käes. Ometi hi-lineb ta tänavu umbes küm-me päeva. Lähtun sellest, et Saksamaal tuli esimest korda 10 kraadi

sooja tavalise veebruari keskpaiga asemel seekord 25. veebruaril, kümnekond päeva hiljem. Eestis on 10 kraadi tavaliselt kuu aega Saksamaast hiljem. Tänavu seega 25. märtsi paiku.

Murrangu talve ja kevade suhetesse peaks tooma pööripäev.

Pärast seda algabki võrdlemisi ilus kevad. Kuivem ja soojem kui aastatagune, sest valdavad õhuvoolud tulevad läänest ja toovad rohkem sooja. Kevad tuleb üsna valgusküllane, oma 60-70% päevi on selged ja päikeselised. Põllule saab Lõuna-Eestis tavalisest veidi hiljem, aprilli keskpaigast.

Aprillis pole oodata soojalainet, mis meid mõnel kevadel ül-latanud on. Mai pakub juba varakult 20 kraadi. Õnneks ei hirmuta meid sel kevadel ka suu-red külmalained.

Tuleb rahumeelne kevad, ühtlaste ilmadega. Ilmarekord-eid sel kevadel ei looda.

Marko Kaasik Tartust:

Märtsi lõpus kõrgrõhuala tuugevneb ja päike hakkab kiiresti lund sulata-

ma. Aprillis on kõrgrõhkonda-de ülekaal. Viimased lumejää-nused sulavad ajapikku päikese käes, mitte suure soojalaine ega vihma tagajärjel. Aprill tuleb tavalisest päikeselisem ja soojem. Sadusid võib tulla isegi harilikust veidi rohkem, sest soojus soosib lühiajalisi, kuid tuugevaid sadusid, küllap ka äikest.

Mais on oodata kuiva ja keskmisest soojemat ilma. Selgete ööde tõttu tuleb arvestada mõöduka öökülmaohuga.

Liisu Raplamaalt:

Siinkandis viibib kevad vähemalt kaks nädalat. Pööripäev veel kevadet ei too, vastasel juhul peaks kümne päevaga ime juhtuma. Kõik märgid viitavad, et enne aprilli keskpaika tuugevat päikesesooja ei tule ja öödki on üsna külmad.

Üheks märgiks, et sooja pole niipea loota, olid läinud nädalal kolmel ööl nähtud punased virmalised põhjateavas. Tavaliselt ilmuvad nad taevasse nii 11 paiku õhtul,

kõige tuugevamad on kella kahe ringis. Seekord olid virmalised nii tuugevad, et aknast vaadates tundus nende kumast ka lumi punane.

Ilmar Tiismaa Pärnumaalt:

Eile ja täna tuli lund juurde, kevad saab olema hiline. Kus lund vähem, seal on see märtsi lõpuks küll läinud.

Arvata võib, et kevad ei tule kuiv. Ent põllumehele polegi see paha, muld ei kuiva kiiresti. Põllule saab sõltuvalt sellest, kuidas kusagil oli maa külmunud või kui paksult oli lund. Aprilli lõpus lähevad mõned ikka juba põllule.

Kui kevad aprillis tuleb, on ta meeldivalt soe.

Indrek Hein Soomaalt:

Soomaale jõuab kevad märtsi viimases otsas. Kuu lõpudekaad tuleb soe ning esimesel aprillil võiks ehk suurvee algus olla. Suurvesi tähendab meie kandis, et kevad on päriselt k ä e s .

Tava-liselt

REIN RAUDVERE

SVEN ARBET